8 PAGINI, 4 LEI

AXA

ANUL I. — Nr. 20
DUMINICA 15 OCTOMB. 1933

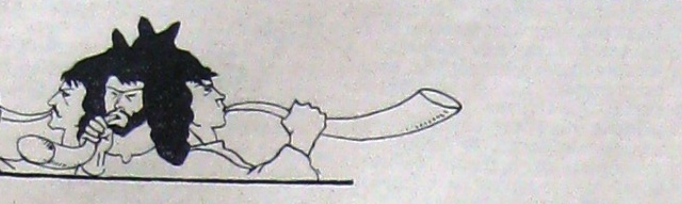
8 PAGINI, 4 LEI

ABONAMENTE:
PE UN AN „ „ „ LEI 80.—
AUTORITĂŢI „ „ „ „ 100.—

PUBLICAŢIE BILUNARĂ, POLITICĂ, ARTISTICĂ ŞI LITERARĂ

REDACTORI: MIHAIL POLIHRONIADE şi IOAN-VICTOR VOJEN

REDACŢIA: M. Polihroniade, Str. Lucaci 120, Bucureşti, IV.
ADMINISTRAŢIA: S. B. Enache, Str. Slătineanu 23 Bucureşti III.

Cu acest număr „Axa" împlineşte un an de apariţie.

Prilej de legitimă bucurie pentru întemeetorii şi colaboratorii acestei reviste de atitudine şi simţire românească.

Apărută cu aspiraţii net naţionaliste, dar cu orientarea politică încă neprecizată. „Axa" şi-a precizat număr de număr atitudinea şi a ajuns acolo unde trebuia să ajungă: la Garda de Fier.

Noi cei de aci, care credem în unitatea organică a naţiunilor, care credem că această unitate organică a naţiunilor e temelia pe care a început să se clădească lumea de mâine, socotim că în realitatea românească ori ce naţionalist trebue să ajungă la Garda de Fier.

Şi cu o legitimă mândrie putem constata că acţiunea noastră începe a fi îmbrăţişată de întreaga intelectualitate românească.

Intreaga lume gânditoare înţelege că nimeni nu mai poate privi pasiv la marile frământări ale timpului şi că o atitudinea etico-politică se impune oricărui intelectual.

In slujba acestor idealuri „Axa" păşeşte cu încredere în al doilea an al existenţei sale.

AXA

Hitlerismul Germanilor din România

P-110-928

de Ion I. Moţa

In ultimul timp s'a adus în discuţiune publică problema acţiunii „hitleriste" a Germanilor din România — în deosebi a saşilor din Ardeal — şi a atitudinei pe care populaţia românească şi Statul român trebue s'o ia faţă de această manifestare minoritară.

E vorba, bineînţeles, despre germanii din România cari sunt cetăţeni români. Şi când spunem cetăţeni români, înţelegem nu numai o simplă încadrare juridică de esenţă democratică a unor germani ca oricare alţii, ci înţelegem pe acei germani cari, fiind sortiţi a trăi permanent în mijlocul nostru, nu mai pot fi germani ca oricare alţii, ci sunt şi trebue să fie germani a căror soartă este indisolubil legată de soarta ţării româneşti, germani ale căror rădăcini de prosperitate materială, de liberă desvoltare culturală şi politică sunt înfipte în aceeaşi sursă de vitalitate cu a noastră a românilor: în pământul şi Statul românesc. Este aşadar vorba despre germani ale căror interese, aspiraţii şi activitate nu pot fi niciodată în contradicţie cu interesele şi aspiraţiile Statului român.

Din această definire a germanului cetăţean român rezultă atitudinea pe care românismul — şi chintesenţa acţiunii sale politice actuale: Garda de Fier — trebue s'o aibe faţă de „hitlerismul" saşilor din Ardeal şi al tuturor germanilor din România. Socotim necesar a preciza aici, pe scurt, această atitudine, nu pentru a ne ataşa orbeşte celor cari îi atacă pe saşii noştri numai pentrucă văd în ei pe reprezentanţii antisemitismului german din Reich, nici pentru a ceda terenul în faţa celor cari abordează cu reacredinţă şi cu falsificare problema acestui „hitlerism" autohton spre a scoate din prezentarea lui denaturată o serie de acuzaţii contra naţionaliştilor români prieteni ai acestui „hitlerism", — ci ne fixăm această atitudine pentru a fi un îndreptar atât în faţa mistificărilor, cât şi în relaţiile noastre viitoare cu germanii din România, relaţii cari nu pot avea drept bază decât o onestă cunoaştere a acestor principii generale.

Socotim absurdă acuzaţia adusă saşilor de această presă de Sărindar care anunţă că hitlerismul din Reich având intenţia de a întinde hotarele Germaniei şi asupra Transilvaniei, saşii „hitlerişti" sunt complici la această acţiune de trădare. Inainte de toate declarăm că nu avem cunoştinţă ca Hitler să fi dat a înţelege prin ceva că urmăreşte o asemenea absurditate şi deci socotim neserioasă o discuţie asupra unor atari aberaţiuni.

Dar să revenim la o discuţie serioasă.

Noi credem că, fără a avea dreptul să interzicem saşilor noştri o participare sufletească, limitată şi condiţionată, la renaşterea germană din Reich, — totuşi nu putem admite un hitlerism în plină formă al saşilor şi germanilor din România.

Deşi prevedem o accentuare a apropierii politice viitoare a României şi Germaniei — iar viitoarea rezolvare mondială a problemei jidoveşti ca şi reconstrucţia fascistă a Statelor va da naştere unei strânse colaborări şi frăţii a tuturor Statelor fasciste — totuşi e incontestabilă posibilitatea naşterii unor conflicte de interese româno-germane. Chiar şi azi asemenea conflicte nu sunt cu totul evitabile şi, principial, e exclus ca ele să nu se ivească în viitor, mai mult sau mai puţin rare, mai mult sau mai puţin accentuate sau grave. Nu avem oare exemplul actual al conflictelor de interese dintre cele două ţări fasciste, Italia şi Germania, pe tema Anschluss-ului şi pe alte teme? E evident că prin comunitatea spirituală antimarxistă, antijudeomasonică, antidemocrată, asemenea inevitabile conflicte de interese sunt atenuate, reduse la adevăratul inevitabil. Dar excluderea lor totală e imposibilă.

Şi atunci se naşte o primă şi cardinală întrebare referitoare la caracterul pe care şi-l poate însuşi un „hitlerism" săsesc, şi referitoare, totodată, la relaţiile noastre cu acest „hitlerism" autohton: Ce atitudine vor lua saşii — cu sinceritate şi onestă hotărâre— în cazul acestor conflicte de interese româno-germane ? Vor fi de partea Germaniei ? Aceasta i-ar transforma automat în duşmani ai Patriei noastre comune româneşti şi ar legitima orice reacţiune contra lor, clasându-i (acolo unde nu sunt azi) alături de Jidani, în categoria minorităţilor duşmane ale României, a minorităţilor cari n'au fost capabile a găsi calea de echilibru care să le permită o viaţă alături de noi, asigurată, iar nu o viaţă contra noastră, inadmisibilă.

Iar dacă saşii s'ar clasa cumva în această categorie a duşmanilor României, va fi inevitabil să ia cunoştinţă că în viitorul Stat românesc legionar îşi vor găsi loc şi hrană toţi minoritarii leali şi cari nu constitue un pericol pentru românism, dar acest Stat legionar în nici un caz nu-şi va hrăni inamicii. Adică exact cum face Germania actuală, şi face bine.

Căci, să se ştie: România, cu toţi chilometrii ei pătraţi, este o ţară românească iar nu un Stat polinaţional.

Minoritarii n'au aceleaşi drepturi cu noi românii decât până la limita primejduirii existenţei Statului şi a poporului românesc.

In ordinea juridică, Garda de Fier nici nu concepe ideea de cetăţean român aplicabilă tuturor locuitorilor ţării. In sistemul nostru, o singură categorie de minoritari poate să se ridice pe acelaş plan cu noi Românii: minoritarii creştini cari, devenind legionari, suferind pentru legiune şi pentru renaşterea românească, se vor fi înrădăcinat astfel pentru totdeauna în soarta şi moşia noastră. Ceilalţi minoritari vor forma categorii juridice aparte, corespunzătoare cu realitatea, şi cu depline drepturi condiţionate de neprejudicierea românismului.

Dacă s'ar pune vreodată nenorocita alternativă de a alege între interesele Românilor şi ale saşilor — presupunând că ele n'ar putea fi echilibrate fără păgubirea României — ei bine, vor trebui să triumfe interesele româneşti şi numai ele. Această ţară, în întregimea ei, este a noastră a românilor, iar minoritarii cari nu ne ating interesele îşi au asigurată o ospitalitate perpetuă şi o liberă desvoltare până la limita intereselor româneşti. Căci noi singuri Românii am creat acest Stat prin mii de ani de jertfe şi suferinţe şi noi singuri avem răspunderea în faţa istoriei pentru integrala mentinere a drepturilor lui în viitor.

(Continuare în pag. V-a)

Mitul corporatist

„Noi a trebuit să facem sindicalism" — Mussolini

de Vasile Marin

Când Ducele, într'unul din celebrele sale discursuri, a decretat sentenţios că „Fascismul nu este o marfă de export", putea să adaoge pentru români „şi nici corporatismul". Ar fi împiedicat poate prin aceste trei cuvinte apariţia amatorismului corporatist din ţara noastră care dela o vreme zbârnie de activitate.

Dacă substratul acestei febre ar fi doar un *neopaşoptism*, n'am fi avut nimic de spus; întrucât însă campania pentru aclimatizarea corporatismului în ţara noastră duce la confuzii şi zăgăzueşte desluţuirea revoluţiei naţionale, paralizându-i spiritul prin împăenjenirea ei într'o formulă care nu are nimic comun cu structura realităţilor organice româneşti actuale, o clarificare a problemei este mai mult decât necesară.

Deaceea, îndreptând din discuţie orice considerent personal, să păşim strict obiectiv la analiza dogmelor corporatiste, aşa cum s'au născut şi s'au desvoltat în cadrul Statului fascist, pentruca apoi, raportându-le la realităţile cele mai [...] ale neamului nostru, să ne putem da seama, întrucât corporatismul răspunde unui proces firesc de desvoltare a noastră şi mai ales dacă aceasta e formula de încadrare a viitoarei noastre aşezări de stat.

Vom căuta în deosebi să insistăm asupra acestui distinguo necesar, care trebue făcut între esenţa şi spiritul unei revoluţii şi partea ei formală, pentru a nu ne angaja pe drumuri false, luând efectul drept cauză; să demonstrăm cu alte cuvinte, că una a fost şi este revoluţia fascistă şi alta este corporotismul, aceasta sa formală. Trebue precizat deasemenea, că modul de organizare al unei revoluţii, nu poate fi acelaş pentru toate naţiunile. Fiindcă, adoptând concluziile pripite ale corporatiştilor noştri, am ajunge la consacrarea aceleaşi erori care a pecetluit soarta democraţiei: universalizarea.

Noi care am fost victima democraţiei, nu trebue să cădem în [...]ele altei erori, tot de im[port], corporatismul.

Aceasta o facem pentru oamenii de bună credinţă sau [...]pările cari, lăsându-se ade[...] de o anumită literatură sistematic organizată, ar încerca să confecţioneze din nou [...], haine tăiate după ultimul jurnal de modă politică.

CORPORATISMUL

Corporatismul ca termen nu este un fapt nou. Ca multor alte lucruri, i se poate aplica şi acestuia reflecţia scepticului „nimic nou sub soare, afară de ceeace s'a uitat".

Corporatismul medieval. — In cadrul Feudalităţii, sistem politic şi social perfect omogen, corporaţiile evului mediu, aveau, din punct de vedere economic un rol precumpănitor. Corporaţia era o *asociaţie patronală* (de meşteşugari) a căreia menire, era în primă linie, reglementarea producţiei. Ea era o organizaţie închisă, sectară, înlăuntrul căreia nu erau admişi decât meşterii aceleiaşi profesiuni, consacraţi ca atare după diferite probe şi stagii. In mod secundar corporaţia se îngrijia de ameliorarea producţiei şi de educaţia breslaşilor. In rezumat, o mare familie de meseriaşi patroni, cu drepturile (patentele) şi obligaţiile lor. Atâta tot.

Aceste bresle, cum se numeau la noi, protivnice legilor fundamentale ale economiei liberale, a circulaţiei bunurilor şi a cererii şi ofertei, erau sortite să dispară în epoca modernă. Ele primesc lovituri succesive, până când Revoluţia Franceză, paladina liberalismului politic şi economic, le dă lovitura de graţie, desfiinţându-le.

Corporatismul modern, în speţă corporatismul italian, are cu totul altă structură şi alte funcţiuni. *El este un sistem ordonanţat juridiceşte de către Stat, bazat pe organizarea profesională a societăţii, ale cărui funcţiuni sunt în primul rând economice şi sociale şi în mod cu totul secundar, politice.*

Corporaţia modernă nu mai este o asociaţie patronală, ci cuprinde în sânul său atât pe patroni cât şi pe lucrătorii aceleiaşi profesiuni. Dar peentru a nu pluti în vag sau a da loc la interpretări dubioase, vom defini corporaţia cu înşişi termenii fascismului, creatorul corporatismului modern.

Legea din 3 Aprilie 1926, prescrie că, asociaţiile de patroni şi acele de lucrători, pot fi reunite prin organe centrale de legătură cu o ierarhie superioară comună. Iar art. 42 din Regulament prevede că „organizaţiile astfel legate constituesc o corporaţie".

Carta del Lavoro, confirmă în a VI declaraţie necesitatea funcţiunei economice a organului corporativ: „Asociaţiile profesionale legalmente recunoscute, asigură egalitatea juridică între cei ce dau de lucru şi muncitori, menţin disciplina producţiei şi a lucrului, preconizând perfecţiunea.

Corporaţiile constituesc organizarea unitară a forţelor de producţie şi le reprezintă integral interesele".

Sindicatele, elemente constitutive ale corporaţiei, reglează în principial următoarele chestiuni: salariu, impunerea contractului colectiv, reglementarea preţurilor.

In rezumat, organizarea corporativă este însărcinată cu apărarea intereselor comune fiecărei ramuri de producţie şi fiecărui grup de întreprinderi. „Reforma sindicală corporativă, scrie *Rocco*, a rezolvat problema organizării forţelor productive şi a coordonării unitare a economiei naţiunei".

Asupra importanţei şi rolului politic al corporatismului, care pe noi ne interesează în primul rând, fiindcă atleţii corporatismului dela noi îl prezintă pe acesta, îndeosebi ca pe un sistem politic de a căruia introducere într'o ţară depinde rezolvarea tuturor crizelor, vom reveni mai departe după ce vom fi analizat în prealabil:

ORIGINA CORPORATISMUMULUI MODERN

Intors de pe front *Benito Mussolini*, găseşte Statul în faliment şi naţiunea italiană în plină anarhie.

Datorită hypertrofiei parlamentare, puterea executivă este paralizată şi aparatul administrativ în totală descompunere din lipsă de autoritate. Inlăuntrul unui Stat bolnav, puterea este în mâinile cetelor de comunişti înarmaţi, în vremee ce, cu totul la dispoziţia lor ,producţia naţională este handicapată de acţiunea negativă a sindicatelor roşii, puternice, hotărît declarate împotriva Statului, în conformitate cu spiritul sindicalismului de sector, polemist, monopolist, internaţionalist.

In faţa acestei situaţii, *Mussolini* organizează resurecţia spiritului naţionalist al foştilor luptători, constitue acele istorice, „*fasci di combattimento*" şi deschide lupta împotriva adversarilor Statului: democraţii parlamentari şi sindicaliştii roşii. Cu marşul asupra Romei victoria este consacrată şi regimul fascist se instalează la cârma statului.

In debutul său, fascismul se instalează în cadrul Statutului Albertian (constituţia italiană)

(Continuare în pag. III-a)

Revista presei

Toate bateriile democrației cu sau fără perciuni au purces să bată de zor și fără preget în „extrema dreaptă". Presa jidănească și presa partidelor consumă zilnic muniții prețioase (?) împotriva naționaliștilor români, somând în acelaș timp guvernul să ia drastice măsuri. Frica păzește pepenii — după înțelepciunea populară — și țipetele colective dau curaj celor cari văd apropiindu-se judecata care nu mai poate întârzia.

Corul e aproape complet și nu ne îndoim că în curând dirijorul (jidovimea internațională) va reuși să capteze și energiile vocale ale puținilor izolați cari n'au început încă să latre. Și fiindcă nu putem face o altă selecțiune în acest cor cacofonic, va trebui să înșirăm lucrurile în ordine cronologică.

Iată câteva, poate prea lungi, pasagii din articolul **Extrema dreaptă** („Adevărul", 7 Oct.):

„Insfârșit, o reacțiune. O reacțiune, dacă nu a guvernului, în orice caz a partidelor. Partidele își dau seama că extremismul de dreapta a devenit o primejdie. O primejdie pentru ele și pentru țară. „Dreptatea", oficiosul guvernului, cere partidelor să combată prin contrapropagandă, propaganda extremei drepte".

Odată în lunga-i existență „Adevărul" a spus adevărul: toată primejdia este pentru **partide.** Și numai deaceia le doare pe toate și s'ar ca arse: dacă realmente ar fi o primejdie pentru țară — nimeni nu s'ar sinchisi de nimic... Și mai departe:

„Dar când dreapta trece — peste manifeste și peste discursuri — la acte? Și încă: la acte de violență, care înfruntă legea penală... In această situație, nu mai poate fi vorba de manifeste și discursuri. In această situație legea penală, care a fost călcată, trebue pusă în drepturile ei... E necesară aplicarea legii penale, față de aceia cari nu se mulțumesc să-și afirme ideile, ci trec dela idei, la act — și încă, la act violent... In zilele acestea, să nu se uite pilda trecutului: 1907. Atunci, povestea a început cam tot așa".

Faptul că „Adevarul" este silit să rămână vecinic la afirmații pe care nu le poate niciodată dovedi cu cazuri precise, dovedește că este vorba de pure invenții: Unde și când, legionarii Gărzii de Fer, au trecut la violență, neprovocați? Pretutindeni tribunalele și chiar Curtea de Apel din București, au achitat pe cei pe care, organele guvernului — după ce îi maltrataseră — au voit să-i transforme în „hoți de păgubași". Ceeace, pentru orice om de bună credință, este semnificativ... Iar evocarea lui 1907 de oamenii care au luat întotdeauna partea revoluționarilor, vorbește și ea dela sine.

In numărul următor din „Adevărul" (8 Oct.), în articolul „Situația", găsim aceleași afirmații și aceleași lipsă de dovezi:

„Agitația poate fi curmată foarte ușor, prin următoarele mijloace: 1) Să n'o mai încurajeze guvernul; 2) Să se aplice legea penală — nimic decât legea penală — oricui calcă regulile stabilite de această lege. Nici un abuz, nici o ilegalitate. Legalitatea e leacul cel mai bun împotriva violențelor".

Decât numai, cum am spus mai sus, toate tribunalele — mult mai competente decât avocățașii „Adevărului"", au declarat prin sentințele lor că legea **n'a fost călcată.** Iar acolo unde câte un judecător mai slugarnic (există, din păcate, și reprezentanți ai acestei spețe) n'a vrut să aplice legea, Curtea de Apel din București și-a făcut imediat datoria și a achitat pe cei condamnați fără motiv. In fața acestei realități, ce lege mai poate aplica guvernul? Comedia „Adevărului" e cusută cu otgon prea gros și prea roșu: se vede dela o poștă ațâțarea la represiune, mascată de cuvintele „legalitate și numai legalitate".

Inainte de a trece la alt ziar, amintim și de „Declarațiile d-lui prof. I. Borcea" făcute aceluiași „Adevăr" (8 Oct.), evident tot împotriva „extremismului de dreapta", care se rezumă, în realitate, la **Garda de Fier.** La drept vorbind, extremiști de dreapta nu prea suntem noi, legionarii căpitanului. Dar fiindcă democrați de stânga suntem, fiindcă nu putem fi situați nic ila centru, și fiindcă extremiști suntem, nu ne rămâne desigur decât dreapta. Ceeace, în definitiv, nu e decât o denumire formală, ca oricare alta.

D. Borcea recomandă:

„Democrație sinceră, colaborare activă cu restul popoarelor înconjurătoare" și alte panaceuri universale. Decât: democrație înseamnă invidie, și nu prea vedem la ce rezultate strălucite se poate ajunge printr'o invidie sinceră sau colaborativă...

„Lupta" (10.X) e mai categorică: sare în „Apărarea democrației și a civilizației" (Cu ce va fi contribuit d. Fagure la civilizația României? Cu galoșii sovietici?)

„Dacă de pildă mâine ar birui la noi extrema dreaptă, adică **gardiștii**, sau extrema stângă, adică bolșevicii, cu siguranță că ar fi mult mai rău la noi decât e azi în Germania sau în Rusia sovietică, fiindcă la noi atât păturele conducătoare cât și trupele gardiștilor și bolșevicilor sunt cu desăvârșire inferioare, din toate punctele de vedere, hitleriștilor sau bolșevicilor"

Ne mulțumim să relevăm că reprezentanții presei semite înțeleg că singurul adversar este **Garda de fier:** ceilalți sunt simple paiațe de care chiar dușmanul își dă seama că nu are de ce să se teamă. Bine înțeles „Lupta" cere măsuri energice. Dar dacă aceste măsuri **ilegale** s'ar întoarce împotriva patronilor săi?

Iată și vocea lui Conu Griguță — telefonistul, care se aude la „Epoca" (10 Oct.), „Spre dreapta, — dar nu spre aventură":

„Partidele zise de stânga, dar cari în realitate sânt numai ale tuturor compromisurilor și ale celei mai perfecte demagogii, constată îngrijorate cum le fuge terenul de sub picioare și au deschis focul contra extremei drepte. Ele se tem de voturile pe care le-ar recolta „Garda de Fier" ori alte organizații similare... Succesul demagogiei de dreapta izvorăște fatal din nenorocitele metode ale demagogiei de stânga... Nu ne importă de unde vin făgăduelile irealizabile, minciuna și încercările de amețire. Ele sunt egal de lezante în discursurile aventurierilor cu etichetă democrată ca și în chemările nocturne ale călăreților pe cai albi".

„Demagogia" Gărzii de Fier este numai operă de construcție. Operă pe care guvernul a împiedicat-o la Vișani, dar pe care n'a mai putut-o împiedica la Bucureștii Noui. Și operă pe care au admirat-o cu puține zile înainte de apariția suscitatului articol din „Epoca", și unele personalități de ale partidului conservator. N'ar putea preciza „Epoca" dacă și partizanii săi cari ne-au admirat au căzut în lațul demagogiei?... Puțină seriozitate și consecvență n'ar strica.

Intr'un articol în care se răfuește cu guvernul (să le fie de bine!), „Viitorul" (11 X) nu uită să ne strecoare și o împunsătură:

„Incapabil de a aplica propria sa lege, guvernul tolerează portul uniformelor importate de peste graniță și fluturarea steagurilor cu semne de peste hotare. Facțiunile dezordinei se înarmează..."

Ce grozăvie! Arme, steaguri, uniforme!

In sfârșit, pentru a încheia această reproducere a corului dirijat de „Adevărul", cităm și glasul secundului: M. Sevastos („Dimineața"", 11 X).

Iată ce scrie în articolul: Măsuri contra anarhiei".

„...Nu pledăm pentru vreo restricție a ideilor. Orice idee trebue să fie liberă. Nu-i acelaș lucru însă cu actele — începând cu faptele pregătitoare ale faptului".

Și urmează o stupidă comparație cu un asasinat, exemplu despre care autorul însuși spune că „nu reflectă bine înțeles exact situația".

Concluzia este leit — motivul pe care l-am citit și în „Adevărul":

„Iar pentru oprirea acțiunilor ilegale, nu-i mai bun mijloc decât însăși legea care așteaptă de mult să fie aplicată".

Dacă am ținut să reproducem această melodie cântată pe aproape toate vocile vieții noastre publice, am făcut-o pentru ca la judecata care se apropie cu pași repezi, nici unul să nu fie uitat... Continuați, Domnilor!

UNIFICARE?

Curios articolul d-lui Dem. Theodorescu din „Cuvântul (7 X) „d. Gh. Brătianu și competițiunea liberală", fiindcă pornește dela premise cu totul false, ca să ajungă — evident — la concluzii cu totul greșite. Iată esențialul:

„Partidul liberal, în ciuda disensiunilor de șefie și a rătăcirilor de conducere, este o unitate. O unitate pe care o afirmă chiar d-nii Duca și Brătianu când, abhorându-se reciproc, invoacă aceiași voință. O unitate pe care a mărturisit-o și d. Duca, atunci când a acceptat formal, prin d. Sassu, refacerea cluburilor comune... Ce demonstrează aceasta? Un singur adevăr: că partidul liberal e pe drumul regăsirii de sine. Cine și cu ce folos s'ar amesteca în desăvârșirea acestei operații de dozare și precipitate politice, rămase mereu în seama chimiei infailibile a istoriei.

„Partidul liberal reclamând puterea prin cele două glasuri cari vorbesc azi în numele lui, se manifestă mai unificat decât îl prezintă aparențele: unificat prin sentimentul valorii actuale".

Firește că nu avem nici un folos să ne amestecăm în tărâțele liberale, pentrucă știm prea bine vechiul proverb românesc... Dar este absurd să susțină cineva că cele două fracțiuni liberale sunt unificate, pentru simplul motiv că ambele cer puterea cu frenezie! Căci, în acest caz, s'ar putea vorbi de o unitate desăvârșită a tuturor partidelor de opoziție, care-și simt partizanii cum stau ca pe sponci în așteptarea fripturii guvernamentale, gata să fugă la vecin dacă grătarul puterii ar trece întâi pe la altul...

UN NOU TOVARĂȘ IN SLUJBA MISTIFICARII NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE

Atitudinea pe care a luat-o din primele numere ziarul „Voința" în problema hitlerismului german și aceia a așa zisului hitlerism românesc, situiază acest ziar în aceeaș tabără cu mistificatorii dela „Adevărul" și Compania. In slujba cui, nu e greu de bănuit: în orice caz **împotriva regenerării naționale și naționaliste a României.**

D. I. Scutaru, directorul „Voinții" (a cui?) scrie un articol odios, „Pericolul revizionismului în România". Premizele ar putea fi astfel rezumate:

„Cine este hilerist sau aliat, sau afiliat mișcării acesteia înseamnă că susține revizuirea tratatelor și deci revizuirea granițelor țării românești. Reprezentanții politicei hitleriste din România au nesocotința de a susține că Germania nu are nimic de împărțit cu România. Chestiunea este clară: Dacă Germania ajunge prin imposibil sau prin violență a impune o revizuire a frontierelor sale, în mod mecanic Ungaria va cere aplicarea aceluiaș regim față de România".

Domnii aceștia, care în toate acțiunile lor sunt mișcați de „anumite resorturi", ar trebui să explice mai bine datorită cărui resort mecanic Ungaria se va bucura de aplicarea aceluiaș regim! Dacă România se va afla în raporturi de bună prietenie cu Germania, raporturi bazate pe multiple interese comune, nici o clipă Germania nu s'ar putea gândi să ne ciopârțească țara de dragul ungurilor. D. Scutaru care își împrumută logica și argumentele din coloanele „Adevărului", ar putea să aibă pudoarea de a nu crede prea imbecili pe toți cetitorii săi...

Iată și concluzia:

„Când zici Adolf Hitler, vezi și pe Gömbös, iar când se lărgesc frontierele germane, se lărgesc și cele maghiare".

Ce-i drept, strașnică logică! Să nu credeți însă că după aceste divagații de politică națională și internațională, d. Scutaru s'a potolit. Deloc. D-sa continuă (în „Voința" din 11 Oct., în articolul: „Provocările hitleriste":

„Dacă întreaga străinătate, presă, oameni politici din toate partidele, etc., sunt alarmați de această acțiune hitleristă, cum se poate concepe că o țară din Europa și ... și toleranta Români... mai departe desvoltar... a mișcării hitleriste p... rlul său?

România este prima ... re trebue să lupte ... tra oricărei tentative ... zuire a tratatelor de ... oricărei înarmări a ... dușmani, înarmări ca... tează succesul revizio... Si totuși în țara noas... o parte sașii hitleris... altă parte români de... față adepți și susțină... sceleraților dela Berli... nează în modul cel ... șinat în fața guvernul... păstrează într'o atitud... vocă și a unei opinii pu... site de curajul de a re...

D. Scutaru se poa... cita: niciodată nic... presa jidănească din... dar, n'a avut nera... să insulte în chip m... guvernul poporului ... și să ațâțe monoclu... mand și morga lu... împotriva naționali... români. O discuție ... parte, ar însemna c... în mocirla în care ... dă d. Scutaru: și ace... nu-l vom face. Ne ... însă, pentru a înc... cerem răspuns grab... nedumerire: Ce ... **Radu Dragnea,** pe c... **obișnuisem să-l știm** ... **tegru și român** na... în cotețul „Voinții"...

UN ULTIM PARTIZ... DICTATURII...

Politica pură — ... les prea pură — ... devărata specialitate ... Fagure, nu e de mi... devenind, din de... convins, partizan al ... turii, preconizează ... dată numai o dictatu... nanciară. Iată ce ... „Lupta" sa (6 X) în ... lul: „Dictatura ce... bue — Necesitatea ... perațiuni financia... ce":

...„O dictatură econ... financiară așa cum a ... Belgia, una din cele m... cratice țări, o dictatu... sentimentul prealabil ... mentului. Adică, par... să delege puterii exec... pline puteri spre a sol... numite probleme econ... financiare — aceasta ... va ratificării".

Ca și cum nerv... nu mai putea avea ... loare — după ce ... vor fi consumat... departe:

„O asemenea dicta... atinge de loc politi... zisă, nici o libertate ... țională ci s'ar manif... în cadrul problemelor ... ce și financiare. E ... te fi mai practic. N... lucra azi cu spor ... timp cu formele par... și provocând agitații ... le în jurul măsurilor ... nale ce se impun ... mereu efectele criz... noui probleme ce tre... pede soluționate"

Iată cum dem... „Lupta" recunoaște ... lamentarismul e o ... de timp, un izvor ... ții sterile și un sis... tergiversare inca... sesizeze și să rezol... problemele ce se ... ne ar fi crezut ... democrații perc... României se vor ... convinși de adev... mului lui Charles ... „Le charriot m... de la démocratie"...

Și în sfârșit, înc... pentru a termina ...

„N'ar fi nici o atin... gimului constituțional ... mentar. Dacă social... din Belgia a accepta... să fim noi mai cat... papa în materie de ... ție?"

Desigur, mai ales ... tru circumcișii d... ța" ar fi și impo... catolicei, necum ... decât papa...

De la Parcul Carol la Bucureştii Noi

de Alexandru Cantacuzino

Sunt astăzi în Bucureşti, două mari prilejuri de a culege impresiuni hotărîtoare asupra zilelor ce trăim. Un prilej îl aflăm în Parcul Carol, celălalt prilej îl găsim la Bucureştii Noui.

Parcul Carol poartă numele lui Carol I-iu şi ne aduce în amintire o figură aspră de Rege respectat, întrevăzută în copilărie. În gândul nostru apare apoi, pe un deal din Parcul Carol, imaginea mormântului singuratic, pildă de jertfă neînţeleasă a unui dintre cei 600.000 de soldaţi morţi pentru neam.

Acestea sunt simţimintele cari le încercam ducându-mă spre Parcul Carol.

Parcul Carol însă este acum schimbat în Parcul Veseliilor. Un inspector de poliţie, cu Comanderia Stelei României la butonieră, vinde bilete la intrare. În Parc, toate atracţiile dela Moşi: turtă dulce, omul cu limba pironită de un cui, water-shoot-ul, etc. Alături de acestea, spectacolul de rezistenţă. Casinoul cu mesele sale de joc.

Spectacolul denunţă o epocă de respingătoare decadenţă, care va fi fără entare, ţintuită în istorie.

Ce este mai deşănţat, mai josnic, mai pătat, în societatea românească s'a adunat în aceste săli şi este aţâţat, exploatat, în desfrâul său de o firmă oficială.

Drojdia rău făcătoare a acestei ţări se striveşte, în aer murdar, împrejurul meselor de ruletă şi de bacara.

Am eşit cu faţa arsă de ruşine şi de revoltă.

Cum să crească în această ţară „simţul lucrurilor nepieritoare" mă întrebam cu indignare?

Să crească simţul decenţei, slava sacrificiului pentru neam cultul patriei, în ambianţa aceia desmăţată dela Parcul Carol, unde mormântul soldatului necunoscut, flacăra amintirei, Muzeul Militar, imagini de devoţiune şi respect se înşiră acum înaintea tuturor alături cu mesele de ruletă şi atracţiunile de circ.

Aşa se striveşte şi se pângăreşte în inima românească orice emoţiune de reculegere, orice gust de ordine, orice voinţă de stăpânire de sine în seriozitate.

Ce calcul dement, ce socoteală de opresori, împinge guvernaţii noştri să debiliteze astfel sufletul mulţimii şi să nimicească simţul ei moral.

Oare, a cârmui, a stăpâni, îţi dă voe să aprinzi şi să speculezi poftele cele mai urâte şi mai otrăvitoare ale supuşilor tăi.

Aceasta este exploatarea mârşavă pe care o întrebuinţează traficanţii de negri pe coastele Africei.

Şi aceşti traficanţi aţâţă instinctele cele mai rele şi viciile negrilor spre a le vinde stupefiante şi alcool, care destrăbălează sufletul şi istovesc sănătatea.

Oare Dumnezeul nostru va îngădui să se perpetueze în firea acestei naţiuni, aceiaşi neputinţă în revoltă, aceeaşi resemnare în robie, ca nişte blestemate boli de sânge, moştenite din trecut.

Cum se va putea deslănţui răscoala desgustului în sufletul acestui neam amărât?

Mai este neveştejită, o ultimă tulpină de entuziasm şi de credinţă în sufletul nostru românesc?

Când ne va fi sortită întâmplarea minunată care să purifice, prin sânge, murdăria care infectează văzduhul limpede românesc?

Aceste întrebări le puneam, având mintea încărcată cu imagini reconfortante a unui tineret sănătos şi exaltat văzut în Germania şi Italia.

În această stare de spirit, după câteva zile, am fost condus să văd construirea Căminului lor de către legionarii Gărzei de Fier.

Veniţi din unghiurile cele mai îndepărtate ale ţării şi duşi de o exaltare religioasă, de o voinţă sălbatică de sacrificiu 60—70 de tineri munciau acolo fără răsplată, cântând cântece voiniceşti.

Cărămida, temelia, zidurile tot este lucrat cu mâinile lor de aceşti tineri. Ei dorm în adăposturi ce şi le-au săpat în pământ şi sunt stăpâniţi de o disciplină interioară rigidă ca în vremuri de mari primejdii şi de grele lupte.

Ce contrast uimitor, ce confruntare sguduitoare, între cele două umanităţi cea care declină în ruşine şi cea care se ridică prin sacrificiu şi desinteresare!

Ce contează pe lângă aceste svâcniri de energii proaspete şi curate, nesiguranţa unor turburări revoluţionare?

Ce înseamnă actualul dezechilibru social pe temeiul unei precare repartiţiuni de bogăţii sau liniştea unei clase, bine hrănită, instalată în profituri şi vanităţi, faţă de nevoia de primenire morală şi de refacere fizică a unei întregi naţiuni?

De altminteri este ştiut că o conştiinţă cetăţenească trează nu s'a făurit şi clădit nicăeri decât prin febra şi forţa cuceririlor revoluţionare.

Astfel, am legat jurământul că, orice s'ar întâmpla, nu voi fi de partea profitorilor acestor zile osândite, ci voi da lupta alături de vizionarii vremurilor cari vin.

ALEX. CANTACUZINO

Mitul corporatist

(Urmare din pag. I-a)

conservă pe Rege, Cameră şi Senat, dar creiază şi încerează în dreptul public intern, transformându-le în organe constituţionale de Stat: *Marele Consiliu Fascist, Miliţia Voluntară pentru Securitatea naţională, Partidul Naţional Fascist.*

Centrul Statului îl constitue Capul guvernului; adăugat lui se află *Marele Consiliu Fascist*, organ de aviz şi de consiliu al şefului de guveern, *unica adunare politică a Statului.* Dar organul cel mai puternic al regimului, *nucleul regimului însuşi*, îl formează *Partidul Fascist*, care, instrument al revoluţiei, a confiscat puterea în numele naţiunei şi înţelege să guverneze exclusiv pentru ea.

„Instituţia fundamentală a regimului este *Partidul*, organizaţie eminamente politică, centru director şi propulsor al oricărei alte activităţi. *Partidul* trăeşte viaţa poporului, îl interpretează sentimentele, îl asistă în dificultăţi, îi formează conştiinţa civică. În fiecare zi el intervine prin acţiunea sa dezinteresată: oricare ar fi problema naţională care se prezintă, *Partidul fascist* este la postul său, gata să ghideze poporul italian şi să-l lumineze". *Alfredo Rocco* fost ministru de justiţie.

Om de Stat, în sensul cel mai înalt al cuvântului, *Mussolini*, îşi dă seama, pe măsură ce se instală mai temeinic la putere, că viaţa unei naţiuni şi conducerea unui Stat modern, nu poate sta infinit la dispoziţia arbitrară a unui partid, oricât de puternic şi de bine organizat ar fi acesta, fără să prejudicieze spiritul civic al masselor populare. Mai ales când acel stat are o îndelungată tradiţie politică şi culturală, posedă o economie desvoltată pe plan internaţional şi cuprinde în sânul său o populaţie orăşenească în proporţie de 45%.

Golul produs în viaţa publică prin desfiinţarea sistemului electoral şi parlamentar, trebuie umplut cu o altă reformă. Şi atunci ce face Fascismul? Este obligat să recunoască vechile sindicate, pe cari însă le disciplinează în spiritul cel nou, le reformează şi le organizează subordonându-le scopului suprem al naţiunei şi Statului. Le tempereează creiând sindicate de patroni, înglobându-le laolaltă în corporaţii. *Legea din 3 Aprilie 1926*, şi *Carta del Lavoro* — 1927 — pun bazele corporatismului modern. Şi tot *Rocco*, eminentul teoretician al fascismului, scrie asupra acestei reforme, următoarele: „Fenomenul sindical este un aspect al vieţii moderne, care nu poate fi suprimat. Statul nu poate să-l ignoreze, însă trebue să-l dirijeze cu un spirit de imparţialitate absolută. Massele organizate intră astfel în Stat, nu în tumult şi nemulţumiri, ci fericite şi senine. Vechei lupte de clasă care sfâşie Naţiunea, i se substitue colaborarea armonioasă a diverselor elemente de producţiune. *Reforma sindicală corporativă a rezolvat astfel problema organizării forţelor productive şi a coordonării unitare a economiei naţiunei, care coordonare unitară îşi găseşte organul său suprem în Consiliul Naţional al Corporaţiilor, care dezumă şi sintetizează, toate activităţile productive ale Naţiunei*".

ROLUL POLITIC AL CORPORAŢIILOR

După patru ani dela instalarea dictaturii sale, fascismul crează, în condiţiunile menţionate, regimul corporatist căruia îi dă în sarcină, organizarea producţiei naţionale în ansamblul său.

Abia după şase ani dela triumful revoluţiei naţionale, li se atribue corporaţiilor oarecari rosturi politice, prin noua reformă a reprezentării politice, *Legea din 17 Mai 1928.*

În virtutea art. 2, din această lege, alegerea deputaţilor are loc:

1. Prin propunerea corpurilor indicate la art. 3 şi 4, — adică confederaţiile naţionale ale *sindicatelor fasciste* şi stabilimentele morale, *controlate de Stat.*

2. *Prin indicarea Marelui Consiliu al Fascismului.*

3. Cu aprobarea Corpului electoral.

Rolul Marelui Consiliu fascist, organ exclusiv politic este precumpănitor la desemnarea candidaţilor. Legea spune textual în art. 5: „*Marele Consiliu* alcătueşte lista deputaţilor desemnaţi *alegându-i liber* din listele candidaţilor şi *chiar din afară*, dacă aceasta este necesar."

Pe baza textelor de legi coroborate cu declaraţiile tuturor conducătorilor regimului fascist, se poate trage definitiv concluziunea că *sistemul corporatist nu este, din punct de vedere politic decât anexa formală a regimului fascist*, derivatul necesar al unui regim care guvernează un Stat şi o Naţiune, în virtutea inebranlabilă a principiului unicităţii de conducere.

„Statul fascist, scrie d. G. Bottai, fostul ministru al corporaţiilor, dotat cu un spirit eminamente politic, deci realist, şi însufleţit, în acelaş timp, de *voinţa fermă de a se aşeza ca Stat de drept, trebuia să găsească punctul de conciliere între forţele sociale şi suveranitatea sa în recunoaşterea juridică a acestor forme însăşi.* El trebue să facă de aşa fel ca faţă de el, indivizii, cari capătă dreptul de cetăţeni, şi grupurile lor, care capăta un caracter de persoane juridice, sau chiar de asociaţiuni legale, să nu poată fi decât subiecte juridice numite şi recunoscute de către el. Intr'un cuvânt, să conducă sindicatele de fapt în a se transforma în sindicate de drept".

Fascismul trebuia să creeze corporatismul, într'o ţară în care eterna problemă a raporturilor dintre capital şi muncă, conduse politiceşte la comunism, iar producţia naţională, industrie şi comerţ cu debuşeuri pe piaţa internaţională, era sortită pieirii.

Reforma corporatistă din Italia, dacă a fost din punct de vedere economic şi social o necesitate reală, din punct de vevedere politic, nu împlineşte decât un rol formal. Ea este înfăptuită, cu mult după izbânda revoluţiei naţionale, *o creaţie a regimului revoluţionar*, care însă, înţelege să păstreze şi mai departe toate iniţiativele şi toate puterile în stat. *Operă a partidului fascist*, instrumentul revoluţiei şi creatorul nouei ordine, *subordonată şi controlată de către acesta, în funcţie de durata lui, reforma corporatistă va dăinui cât şi acesta.* Ea este numai haina care acoperă trupul viguros al luptătorului deschizător de orizonturi noi de viaţă şi creaţie, ţărei sale şi lumii întregi.

CORPORATISMUL ŞI REALITĂŢILE POLITICEI ROMÂNEŞTI

Corporatismul a apărut şi s'a desvoltat în Italia *ca o consecinţă* a revoluţiei fasciste. El este rezultanta necesară a unor condiţii de vieaţă specifice; şi nu putea să apară decât acolo sau în orice altă ţară care se desvoltă într'un cadru identic şi are o structură similară, pentru consideraţiunile cari urmează:

Italia este un stat naţional *etniceşte omogen;*

Italia avea de organizat *partea formală a unei revoluţii, care desfiinţase toate vechile instituţii* şi instaurase un regim dictatorial, cu totul inedit:

Italia, stat industrial şi comercial, capitalist, *avea de rezolvat problema producţiei* şi mai ales *importantele raporturi dintre capital şi muncă.*

Italia, avea de soluţionat o gravă problemă socială, pe care i-o punea existenţa unui sindicalism puternic, veşnic ostil statului naţional.

În sfârşit, în Italia procentul populaţiei agricole — compusă din proprietari şi lucrători de pământ neproprietari, deci proletari agricoli — este de 50% faţă de restul populaţiei.

Să presupunem acum, că prin bagheta magică a neosteniţilor noştri corporatişti, printr'o mişcare de translaţie deplasam sistemul corporatist în cadrul realităţilor româneşti şi-i dăm în grijă rezolvarea crizei noastre naţionale. Ce găsim în România?

Un stat cu 17 milioane locuitori, din cari *4 milioane sunt minoritari*. Aceşti minoritari au în stăpânirea lor majoritatea centrelor orăşeneşti, aproape întregul comerţ al ţărei şi cea mai bună parte din industria naţională;

Un stat ale cărui aşezări constituţionale s'au desvoltat sub protecţia interesată a democraţiei apusene şi pe cari nu le-a clintit din loc nici cea mai slabă adiere revoluţionară.

O ţară agricolă, ai cărei locuitori sunt în proporţie de 75 80% mici proprietari de pământ, ocupaţi exclusiv cu agricultura. Restul orăşeni, dintre cari cel mult 8% muncitori industriali, ceilalţi 12—14%, funcţionari de stat sau particulari, comercianţi, mici industriaşi, liber profesionişti.

În sfârşit un stat înlăuntrul căruia nu s'au desvoltat sindicate profesionale, cu caracter polemic; unde nu există acut o problemă a raporturilor dintre capital şi muncă; dar înlăuntrul căruia, s'au desvoltat până la hypertrofie, o puzderie de partide politice, identice ca figuraţie şi conţinut, al căror singur program democratic este sleirea până la desfiinţare a bugetului unei ţări de ţărani muncitori şi pasivi politiceşte.

Invitaţi să-şi aplice programul, corporatiştii noştri, a căror deviză este „să se revizuiască primesc, dar să nu se modifice nimic", lăsând lucrurile la locul lor, aşa cum le-au găsit, vor porni revoluţia pe hârtie. Ea va avea ca obiectiv: organizarea pe baze profesionale a naţiunei şi reforma sistemului reprezentativ. În două cuvinte: crearea parlamentului corporativ, reprezentant al breslelor şi nu al indivizilor. Cu aceasta, revoluţia naţională se poate considera împlinită şi deaci înainte ţării nu i se pot deschide decât drumuri către prosperitate.

Este prea frumos şi uşor pentruca să fie şi adevărat: dacă numai aci ar sta criza Statului nostru, în schimbarea formelor şi nu a conţinutului acestor forme, toată truda generaţiilor tinere care au înţeles chemarea vremii, ar fi de mult zadarnică.

Dar nu noi vom fi aceia cari să ne lăsăm amăgiţi. Noi ştim prea bine, că înlocuirea reprezentanţilor politici cu alţii profesionali, este numai un schimb de figuraţie şi nu vindecarea gangrenei de care suferă Statul nostru. Noi nu suntem antiparlamentari, pentru faptul că parlamentul este neapărat un pericol naţional; el a fost totdeauna sluga devotată a executivului. Noi înlăturăm parlamentul nu ca pernicios, ci ca inutil.

Respingem ideea Camerei corporative, care ar precede revoluţia naţională, ca pe o primejdie naţională. România, ţara copleşită de minorităţi, nu are de rezolvat nici o criză de parlamentarism, nici una de sindicalism şi nici de capitalism.

Criza din ţara noastră, are un substrat profund etic. Ea este datorită, introducerii şi practicei frenetice a instituţiilor unei false democraţii. Electoralismul desfrânat şi plaga politicii de partid, au fracţionat naţiunea pe interese şi au ruinat prestigiul Statului. Cu actuala aşezare, nici o reformă nu poate fi operantă. Terenul trebue curăţit radical de toată pleava politicianistă şi numai după aceia, îmbibaţi de crez şi spirit nou, conducătorii de mâine, să-i dea Naţiunei şi Statului cadrele şi instituţiile lor fireşti.

Până atunci, amatorilor de *dolfussism* politic, le recomandăm un singur lucru: să stea şi de acolo să privească resemnaţi, m a r ş u l triumfal al revoluţiei naţionale, care îşi va orienta paşii la lumina torţelor ei şi nu după pâlpâirea agonizantului lor opaiţ.

Vasile Marin

Critica română

de OCTAV ȘULUȚIU

Este la noi un vechiu obiceiu care constă în a curăța tere-nul înainte de începerea unei activități critice. Oricine vrea să-și proclame ideile mai presus de ale altora, începe la noi prin a distruge — pe hârtie — tot ce s'a făcut înaintea lui și pe toți cei ce au avut norocul să se nască mai de vreme decât el. E în această acțiune de li-berare a locului o mare doză de îngâmfare și o foarte mică con-știință a misiunii critice. Fiind-că e într'adevăr mândru și im-posibil a crede că tot ceeace au făcut alții e prost și numai ceeace vei face tu este bun(E neverosimil să fie proastă acti-vitatea a zece critici, pentru că dacă a fost proastră a tuturor zece și în întregime proastă, nu văd de ce n'ar fi la fel și acti-vitatea noului critic. Iar dacă în cariera acestor critici se gă-sesc și lucruri bune și rele, noul venit susține cu impertinență că nu-l interesează lucrurile bune, deoarece sunt și rele și că unui critic nu-i e permis să gre-șească.

Concepția infailibilității cri-tice e un foarte facil pretext de atac. In definitiv criticul e om ca și alții și supus greșelii. **Nu există critic să nu greșeas-că**, cel puțin de două ori și gre-șeala lui e constatată de critica viitoare fiindcă altfel nu se poate, dar nu trebue să se facă din asta un cap principal de a-cuzare. Căci dacă un critic a greșit de 10 ori, în schimb el a avut dreptate de 200 și tot e un merit, încă foarte mare. Nici autoritatea criticului nu scade pentru o greșeală, căci nu din necesitate a făcut-o, ci dintr'o conformitate prea strictă la principiile propuse sau dintr'o neglijare a lor. Ambele sunt plauzibile într'o lungă carieră.

După ce un critic al pămân-tului nostru, a „deblelat" tere-nul, nu mai există pentru el nici o altă autoritate. A lui e unică, a lui e infailibilă. Și nu mai citește pe alți critici pen-tru a-și confrunta opiniile, nici nu-i mai folosește când ar tre-bui să o facă. E într'adevăr ui-mitor să vezi cum în țara noa-stră unii autori descoperă anu-mite idei, exact o lună sau două după ce ele au fost expuse de altcineva! Sau criticul acesta nu a citit pe celălalt, sau la ci-tit și nu vrea să-l citeze. Nu vrea, pur și simplu, ïe-a rușine să citeze. La noi nu există schimbul de servicii în critică, în sensul că un critic să ultili-zeze ideile altuia, citându-l, a-tunci când le găsește bune. Este o pudoare prost înțeleasă. O teamă de a nu fi influențat.

Intrucât mă privește declar că ideile pe cari le-am exprimat în articolele precedente, le voi urma cu strictețe, în măsura în care nu voi fi faillibil; că voi recurge la citarea confraților ori de câte ori o voi socoti bine venită, fără a-mi fi teamă de acuzația că m'am lăsat influen-țat; și că peisajul critic pe ca-re-l descriu aci nu e făcut cu intenția — se va vedea — de a mă debarasa de adversari pri-mejdioși, ci numai cu intenția de a mă integra într'o mașină-rie critică de care trebuie să se țină seamă în cultură și mai ales pentru a arăta valoarea dogmatică a cestei mașinării.

Critica română a fost inte-meiată de Titu Maiorescu și a oscilat după aceasta între este-tic, etnic, social și național. Am arătat că este arbitrar a susține în ceeace privește lite-ratura sau arta în genere, nu-mai principiul estetic, sau nu-mai pe cel etnic, sau numai pe cel metafizic. Toate trei au o egală valoare și nu numai unul trebuie îndeplinit, ci toate trei, pentru ca o operă să fie cu a-devărat realizată. Căci nu ve-dem întru cât esteticul ar fi superior etnicului și aceasta metafizicului dar vedem întru cât toate acestea sunt așezate în activitatea omenească pe un plan egal și conlucrează spre o sinteză comună. Iată de ce cri-tica lui I. D. Gherea sau a lui Simion Mehedinți sau a lui N. Iorga sunt sortite a fi incom-plete și să rămână în istorie numai nu însă și într'o scară a valorilor critice. In ce privește pe Maiorescu, el a fost și în di-recția dogmatismului nostru ne premergător, așa cum a fost în multe altele fără a fi un spirit prea original. Și anume, deși Titu Maiorescu a lupta contra naționalismului în artă — și bi-ne a făcut deoarece a luptat contra artei cu naționalism, dar fără talent — a susținut totuși poezia lui Octavian Goga, la un moment dat. Și în raportul asupra poeziilor acestuia spune răspicat că naționalism poate fi în artă cu condiția ca arta să fie realizată estetic. Cu alte cuvinte punea pe plan egal, cel puțin în acel caz, esteticul cu etnicul. (Etnic în sesns na-țional. Noi cuprindem în etnic și sensul lui național și sensul social).

După Titu Maiorescu, au ur-mat critica lui estetică și M. Dragomirescu și E. Lovinescu. Unul a făcut din ea o știință ridiculă, incorsetată în reguli rigide, strânsă de formule și canoane imposibile a căror mulțime presupune o înmulțire și mai mare odată cu înmulți-rea operelor de art. Știința *li-teraturii* pe care a vrut să o fondeze M .Dragomirescu are însemnătatea unui dogmatism. dar are și mai marele defect că e un dogmatism în accepțiunea greșită a cuvântului și în sfâr-șit nu e susținut de calități de gust. Intregul sistem al acestei științe a literaturii e o magni-fică dovadă de încăpățânare intelectuală, incapabilă de a re-nunța la ispita clasificărilor gratuite. D. Mihail Dragomires-cu a avut admirabile calități de botanist sau de zoolog, pe cari și le-a risipit într'un do-meniu, unde mâna lui aspră fărâma cu atingerea ei valorile artistice, mult mai fragile de cât o aripă de fluture.

Sunt totuși în *Integralismul* anumite idei cari așteaptă vii-torul ca să fructifice, idei foar-te frumoase cari vor putea fi odată salvate din nolanul de formule și de categorii ale ce-lui mai intransigent critic ro-mân. Ceeace va trebui să rețină viitorul din atitudinea lui M. Dragomirescu, e tentativa de a întemeia un dogmatism luminat, tentativă ratată din lipsa unui întreg complex de calități.

Ceeace i-a lipsit lui M. Dra-gomirescu, a avut E. Lovinescu și ceeace a ratat M. Dragomi-rescu a realizat celălalt. Căci E. Lovinescu a fost întâi un om de gust și apoi un intelectual și rafinat umanist. Ori câte obiec-ții s'ar putea aduce persoanei — asta nu interesează critica — sau chiar operei sale, un lu-cru rămâne în picioare: *E. Lo-vinescu a creat valori* și prin aceasta a atins scopul cel mai de seamă al criticei. Am spus că e răspunzător de destrăma-rea de azi a criticei. E răspun-zător indirect, în sensul că idei-le sale au fost răstălmăcite, de-oarece n'a avut intuiția că ele pretează la răstălmăcire și să le fi imunizat deci. Maj rămâne în opera lui un loc gol în ceea ce privește etnicul și metafizi-cul. Dar să nu-l acuzăm pentru asta. Căci în momentul când a apărut el nu se putea face de cât o critică estetică, pentru a repara ceeace stricase *Semănă-torismul*. Abia azi, când ideile s'au limpezit și s'au verificat prin realități, se poate realiza fuziunea etnicului cu esteticul. E. Lovinescu rămâne pentru noi un îndreptar de rasă, intuiție estetică și de atitudine demnă și aristocratică, tot atât ca și un creator al valorilor cari a-cum îl contestă pe propriul lor creator.

Intre acești doi critici trebuie trecut imediat G. Ibrăileanu care nici el n'a fost, ca și Maio-rescu, departe de a se apropia de principiul *artei în naționa-lism*. N'a fost departe dar nu l-a apropiat totuși. Pentru că pe de o parte G. Ibrăileanu a susținut *specificul românesc*, iar pe de alta a făcut critică es-tetică, fără să explice și fără să canalizeze aceste două ati-tudini. I-a lipsit însă tare mult ca să fie un critic. Ca și lui M. Dragomirescu, i-a lipsit intuiția critică — pe care a avut-o to-tuși mai mult decât autorul *Științei literaturii* — i-a lipsit tactul și mai ales mijloacele de expresie, tot atât de mult ca și lui M. Dragomirescu. In schimb a lăsat *Spiritul critic în cultura română*, operă fundamentală pentru un critic, operă de isto-rie literară și de lămurire cri-tică a unor fenomene de cultu-ră română.

Am lăsat la urmă pe Ilarie Chendi și Ion Trivale, morți înainte ca să-și fi dat măsura posibilităților. Mai ales Trivale. Chendi a arătat totdeauna un temperament de polemist inver-șunat, de logician nemulțumit veșnic de mediul cultural și mai ales un gust remarcabil față de tovarășii lui de critică — cu excepția lui E. Lovinescu. — superior tuturor. Chendi a fost un ferment cultural admirabil și ceeace trebuie să ne rețină în el o vehementă, adică antipa-tia spirituală — nu omeneas-că — pe care o ilustra. E ade-vărat totuși că s'a lăsat dus a-desea de pasiuni omenești cari i-au diformat critica. Cât pen-tru I. Trivale, volumul lui *Cro-nici literare*, dovedește o rară capacitate analitică și metodo-logică. Trivale *ar fi fost* un creator de valori de talia lui E. Lovinescu și ar fi fost și un dogmatic asemeni lui M. Drago-mirescu. Ar fi conciliat deci două atitudini cari n'ar fi avut de cât de câștigat una dela alta. Moartea lui prematură a lăsat o simplă scenă de atitudine, care nu se socotește decât de o importanță istorică.

Critica română s'a desvoltat cu deosebire în direcția esteti-că. Numai Mihail Ralea a în-cercat să se mențin în linia lui G. Ibrăileanu, dar o lispă de u-nitate, contradicții nenumărate în afirmații, exagerări dovedind șovăirea gustului, precum și ne-exercitarea conștiincioasă, adi-că regulată a oficiului critic, l-au menținut în studiul inițial, fără să-l ducă la o perfecțiune.

In direcția estetică avem de ce regreta că Tudor Vianu a re-nunțat la critică pentru a face numai estetică științifică, deși în sensul în care facem noi cri-tica el n'ar fi putut-o face nici odată.

Un estet dublat de un intelec-tual — logician este Paul Za-rifopol. S'a măriginit însă prea mult la teoretizare și la princi-pii generale, iar când a căutat să și le aplice a eșuat lamen-tabil, proclamând drept mare romancier pe.... Ion Minulescu!

Despre Pompiliu Constanti-nescu am mai vorbit aci. Con-tinuând pe E. Lovinescu, criti-cul revistei *Vremea* urmărește o verificare exclusivă a gustu-lui propriu și o realizare lite-rară a criticei. Dacă Pompiliu Constantinescu ar consimți să abordeze marele gen al criticei monografe și dacă ne-ar oferi criterii controlabile pentru gus-tul său — de altfel prea rare-ori deficient — am putea vedea în ele criticul viitorului. Deo-camdată el se mulțumește cu onorabila misiune, dar abia ele-mentară, a criticului periodic. E păcat că o astfel de valoa-re critică nu-și verifică posibi-litățile și nu-și îmbogățește a-portul critic pentru a autoriza o critică a valorilor esențiale, sub un unghiu de vedere ab-solut (pe cât posibil).

Un asemenea punct de vedere are Șerban Cioculescu, rationa-list și logician, și el cu o intui-ție estetică încercată și permi-țând o abordare în critica mo-nografică. Raționalismul lui Șerban Cioculescu este totuși o formulă prea largă. Poate cu timpul va încerca și va reuși să-și delimiteze în acest câmp o mecanică de forțe, mai preci-zate și mai complexe. Ceeace suntem îndreptățiți să așteptăm dela el .

Perpesicius, fluturele amabil și blajin al criticei românești, a evoluat totdeauna grațios în jurul operelor, intrând uneori în esența lor, alteori prinzându-se de detalii neînsemnate și tot-deauna a dovedit inteligență și un gust atât de larg în cât să transforme în calitate toată cantitatea literaturii românești. Perpesicius nu contează ca un critic de autoritate, ci ca un o-ficiu de largă prietenie critică.

G. Călinescu a cunoscut tri-bulațiile atât de variate încât fundamentul moral i s'a sdrun-cinat apreciabil. Inteligența și vasta cultură ce posedă, nu se mai pot aplica de aci înainte de cât în domeniul valorilor inac-tuale, deoarece, față de cele ac-tuale a făcut atâtea compromi-suri, a arătat un atât de suve-ran dispreț față de critica pe-riodică, în cât nu o mai poate face fără a fi pedepsit prin ne-încrederea intelectualilor. To-tuși îi rămâne un domeniu în care s'a dovedit priceput: cel istoric. Critica monografică și cea istorică îl așteaptă și după cum a scris o foarte bună *Viață a lui Eminescu*, tot astfel ar pu-tea să facă o foarte bună cri-tică a valorilor trecute. Așa că așteptăm *Opera lui Eminescu* despre care scrie, cu o legitimă curiozitate și cu dorința de a putea reabilita în propri[i] ... trii ochi această de zeci de ... decepționată, care e G. Că... nescu.

In sfârșit Petru Comarne[scu] a dovedit în două articole de[s]pre Mircea Eliade și despre C[a]mil Petrescu, că poate fi [un] abil analist și mai ales, un [cri]tic metafizician așa cum ... sunt doi la noi. E regretabi[l că] nu se hotărăște să abord[eze] critica prășind prea puțin ... portanța preocupare de ame[ri]canisme.

Dintre criticii cei mai tin[eri] nu ne vin sub condei de cât ... tru nume: Eugen Ionescu, M[i]hail Sebastian, Horia Groza, Lucian Boz. Pe cei din urm[ă] trei îi recuz dela critica etn[ică] pentru că n'au instinctul n[e]cesar. Fac parte dintr'o al[tă] rasă și ori câtă bunăvoință ... avea nu pot avea nici price[pe]rea necesară, nici obiectivita[tea] de a privi faptele așa cum ... bu[i]e.

Dar Groza ar putea deveni [cu] timpul un abil critic metafi[zi]cian, după cum Mihail Seb[as]tian ar putea fi un critic est[e]tic. Primului nu-i lipsește ... cât exercițiul. Lui Mihail Se[bastian] îi lipsește aparatu[l] critică. Este un apresionist ... încă foarte superficial, deoa[re]ce îi lipsește o cunoaștere pr[o]fundă a umanismului și îi li[p]sește mai ales încrederea în se[riozitatea] travaliului criti[c]. Lucian Boz a ajuns criticul ed[i]turii *Adevărul* și în această ca[litate] scrie săptămânal în *Di-mineața* despre ce a apărut ... țară și fiindcă trebuie să laude ce s'a tipărit acolo unde este plătit, e nevoit să fie prea par-țial față de ce se tipărește aiu[rea], pentru a părea obiectiv. N[u]mai dacă Lucian Boz ar păr[ăsi] critica editorală ad putea ... găsi critica ideologică pe ca[re] a părăsit-o, dar și atunci, ar [fi] un critic incomplect. Totuș[i] fi într'o bună companie c[u Ho]ria Groza.

Cât pentru Eugen Ionescu, copilul teribil al criticei [ro]mâne, pentru care nu există [va]loare veritabilă pe care să ... spurce apucat de accese ne[ga]tive, Eugen Ionescu este un ... de o inteligență rară, care d[acă] ar reveni la seriozitate, dacă [ar] privi critica așa cum trebu[e], ar putea ajunge unul dintre [cei] mai buni critici români. Dar preferă să pară de 16 ani ... și să împroște cu gluma ... unde spiritul omenesc cere ... firea propriilor capricii, în ... derea aflării adevărului. Eu[gen] Ionescu este punctul negru [al] generației tinere. Așteptăm [să] se ilumineze, însă fără nic[i] nădejde, pentru că-l cunoaș[tem] prea bine.

I se va părea poate citi[to]rului că am omis o serie de c[ri]tici. E drept că ne-a scăpat ... mele lui Ion I. Cantacuz[ino], cornicar conștiincios, dar ... grăbit, și încă nefixat asupra ceeace vrea. Restul sunt ... umili debutanți cari mai ... învățat dela experiența a... ce e critica și cum trebuie [s'o] facă pe a lor, sau animal[e] editoriale, a căror importa[nță] e inexistentă până'n fața ... tanței care le va plăti arti[co]lul, sau inteligente persoane ... tăcite în critică fără să ... pregătirea pentru ea și fără [să] o facă dintr'o convingere [inte]lectuală.

Să nu se pară cuiva că ... valiul critic este dulceag și ... najator. Criticul nu este, p[en]tru a feri gusturile comune ... pentru a flata gustul la ... De multe ori cititorul de ... că e jignit când se vere ... lipsă de gust și nu vrea să [ac]cepte concluzia criticului ... ceasta e lipsa de cinste fa[ță de] sine. Criticul nu menajea[ză] când susține ceva, nu o ... nici cu intenția de a jigni, nici cu aceea de a părti[ni]... multe ori oipinia lui vine [îm]potriva opiniei celor mai ... Și poate că atunci ea e mai ... mirată de cât ori când.

Nu vă sfiiți de a părăsi ce ați iubit când ați v... e nedemn și neconform ... adevărul, nici cu frumos[ul] ... nu vă temeți de a iubi ... ați detestat, când adevă[rul] de partea aceea.

Octav Ș[uluțiu]

Un virtuos și două cărți

de Nicolae Andrieș

Nimic mai savuros, reconfor-tant și plin, decât cuvântul a-șăzat cu rosturi, de vin tare și aromă unică, ce se contopesc din ascuțiș de floretă în mă-nușa zâmbetului pudrat.

Pe acest făgaș l-am întâlnit pe N. Crevedia, poet, roman-cier, nuvelist și gazetar, cu re-surse uluitoare — revoltător de talentat.

Stăruind temperamental în pamflet, scriitorul acestor rân-duri, simte chinina de-a lăuda astăzi.

Gândind, poate absurd, că-l va putea cândva prinde în hă-țiș literar, la ananghie de ta-lent, și deci bruftui prin rever-sul medaliei, în trântă de hai-duc adjectival — astăzi în-seamnă, fără sfanț de sudal-mă, rândurile acestea.

1933 a ținut să strămute din teascuri tipograficeè în Vitrinile librăriilor, de două ori numele lui N. Crevedia. Bucuria tej-ghetară a fabricanților de hâr-tie scrisă și broșată, s'a înge-mânat cu a cititorilor, dând a-cel complect ce se numește tri-vial succes — pentru noi con-sacrare.

Vervă, spirit și noutate flă-mândă, burdușite de un talent epocal — autorul.

Stihurile de spasm dinamic, cutremurate cu țărână și sevă, din paginile „Gândirei" — pro-vocare propriei lui generații.

Frate de gând și faptă cu Iancu Caragiale și Creangă — Crevedia s'a dovedit cel mai tânăr, mai nou și promițător. bătând monedă de aur: Baca-laureatul lui Pulu.

Sprinten, ștrengar și neobo-sit, condeiul nu a făcut popas. Impreună cu Calotescu-Neicu: Antalogia epigramei românești.

Pentru că în paginile acestei reviste, marginal primului vo-lum și-a rostuit gândurile Mi-hail Băișoiu, noi vom căuta astăzi, în cuvinte mici, să fa-cem operă pitică de cronicar, asupra celui de al doilea.

Epigrama e șfichi, dozat u-neori cu sarcasm.

Rapiditate caricaturală.

In pumnul mic a patru ver-suri, agitând poanta, desface mâna și aruncă bobârnacul.

Un monument-bibelou. Drept soclu: subtilitate, ironie și ta-lent.

Inmănunchind cinci sute de asemenea zâmbete, prefațân-du-le cu un studiu vioi, ce ar putea constitui el însuși o pla-chetă, Crevedia și Calotescu-Neicu, ne-au dăruit o masă copioasă de spirit și talent, unde am întâlnit două zeci și opt de mânuitori ai peniței de amintită manieră.

Printre ei Cincinat, cu un frate și nepot, Radu D. Ro-setti, A. C. Cuza, Teleor, Păs-torel Teodoreanu, Iancu Cara-giale numai în prefață, cei doi a căror nume priveghiază pe frontispiciul volumului, șnuruit și aripat de creionul lui Neagu Rădulescu.

In calitatea noastră de la-tini — așa spune și barba în-fiorată a bizantinului nostru istoric, pe picioroange — am simțit bucuria cravașardă cu întreaga-i alură frondeură, ghidușă și minoră.

Drept care am scris, cu cinste și cu adevăr...

N. Andrieș

Actuala situaţie politică a proletariatului

de VIRGIL RADULESCU

Arătasem într'un articol precedent, totalul faliment al social-democraţiei, compromisă iremediabil pretutindeni şi atitudinea echivocă a Internaţionalei a treia, în spatele căreia se găseşte permanent ochiul Moscovei. Atât falimentul social-democraţiei cât şi echivocul Internaţionalei a treia nu au rămas fără urmări. Muncitorimea deziluzionată şi trădată de partidele marxiste, având însă revendicări reale nesatisfăcute, se orientează spre noi organisme politice care născute din realităţi îşi au înscrise în programele lor satisfacerea intereselor proletariene. Această nouă orientare are drept consecinţă spargerea blocului politic marxist. In Anglia partidul laburist, extraordinar de puternic până acum 2 ani, se prezintă astăzi fracţionat.

Conflictul care a dus la această fracţionare se angajează pe tema înscrierei în buget a alocaţiilor şomerilor. Situaţia financiară a statului englez nu mai permitea sacrificiul bugetar, în aceiaşi măsură de ridicat, al ajutoarelor de şomaj. Interesele naţiei întregi erau în joc. MacDonald, Thomas, Snowden, vechi conducători ai partidului, puşi în faţa acestei alternative se raliază intereselor naţionale, adoptând primatul naţiunei asupra clasei. O altă parte a muncitorimei engleze rămâne în jurul lui Henderson, care păstrând punctul de vedere ortodox, adică primatul clasei asupra naţiunei, se desface de vechii tovarăşi şi intră, în alegerile din anul 1931, în opoziţie. O altă fracţiune este canalizată de laburiştii independenţi de sub conducerea lui Maxton. Atitudinea acestora este socialistă radicală.

Cea mai interesantă fracţiune este cea condusă de Sir Oswald Mosley şi care poartă numele de partid social-fascist. Această mişcare destul de slabă încă, are în convingerea noastră, o importanţă deosebită. Ruptă din partidul laburist, are ca fond social, o fracţiune din muncitorimea engleză. O întreagă tradiţie şi mentalitate de clasă, acumulată în timp, cu o seriozitate specifică britanicilor, a fost asvârlită de o bună parte a proletariatului englez. Această nouă orientare, fără a avea încă o mare importanţă politică, constitue totuşi un argument în favoarea tezei naţionaliste, fiind în acelaşi timp o dovadă a eroarei marxiste. Să nu uităm că Marx a avut ca obiect de cercetare societatea engleză; din acest material uman şi-a extras el observaţiile cari le-au condus la stabilirea cunoscutelor concluzii. Iată că o parte din muncitorimea engleză nu numai că se îndepărtează dar contrazice faptic concluzia teoretică marxistă.

Partidul comunist nu are în Anglia decât importanţa unui permanent mijloc de agitaţie, în funcţie de Soviete. Insuficient politiceşte.

Singure trade-unionurile se menţin cam pe aceiaşi poziţieè întrucât sunt admirabil organizate.

S'ar putea la un moment dat să fie încadrate de mişcarea social-fascistă.

In Italia problema muncitorească din punct de vedere politic, a fost lichidată în primii ani ai dictaturii fasciste.

Edmondo Rossoni cu toată confederaţia generală a muncei trec la fascism încă din August 1932.

Foarte interesantă este situaţia proletariatului german Social-democraţia germană a fost şi înainte de răsboiul mondial dar mai ales imediat după, o forţă politică, care la un moment dat a devenit dominantă.

Organizaţii sindicale puternice, cataclismul unui răsboiu provocat de împărat, aristocraţi şi mici burghezi entuziaşti au contribuit în parte la acesta succes.

Paralele cu dezvoltarea social-democraţiei, începe să progreseze şi partidul comunist. Muncitorimea este în prima perioadă de după răsboiu în majoritate încadrată cu seriozitate, în aceste două partide.

Apariţia naţional-socialismului constitue punctul de plecare al degringoladei marxiste. Hitlerismul net împotriva luptei de clasă, încadrează muncitorimea în corpul naţiunei întregi recunoscându-i funcţia, de o importanţă destul de mare, socială, şi înscrie în programul partidului revendicările reale ale proletariatului german. Rezistenţa ambelor partide de stânga durează până la instaurarea dictaturei naţional-socialiste.

In câteva zile după venirea la guvern, hitleriştii lichidează marxismul cu o uşurinţă care poate părea stranie cercurile de stânga, dar pe care noi o înţelegem uşor. Intotdeauna poporul german, indiferent de clasă socială s'a caracterizat prin existenţa unui formidabil sentiment patriotic şi naţional.

In timpul războiului socialiştii nemţi, cei pe care sărmanul Jaurés se sprijinea teoretic aşa de mult, votează cu entuziasm credite de război, şi luptă eroic în prima linie a frontului. Răsboiul care prin durata lui mai ales pentru germani, a avut repercusiuni groaznice, a înăbuşit sentimentele patriotice şi naţionale.

Pe primul plan au trecut chestiile sociale, pe care o democraţie incapabilă nu le-a putut satisface.

Muncitorimea germană a fost împinsă la stânga din cauza lipsei unei forţe politice naţionale bine înteles lipsită de păcatele vechiului regim, şi înţelegătoare a noilor reealităţi. Naţional-socialismul a completat acest gol. In Germania de astăzi proletariatul nu prin metode de teroare sau constrângere chiar, ci de bună voe şi perfect conştient s'a încadrat noului Reich.

Franţa, ţară cu altă structură socială decât Germania, cu mult mai puţini muncitori, posedă însă forţe politice de stânga, marxiste sau schismatice, care au guvernat cu intermitenţă, fie direct fie indirect.

Vom discuta numai situaţia de astăzi. In urma succesului din Germania, şi mai ales surprinşi de realităţi, o parte din conducătorii muncitorimei franceze încadrată în partidul social-democrat al dlui Léon Blum, se desfac de vechii tovarăşi pe o chestie de metodă — fiind partizanii participării la guvern — în fond însă pe chestii de principii. Renaudel, Adrièn Marquet, Marcel Déat, Montagnon, etc., convinşi de lipsa de conţinut reeal al internaţionalismului, cu corolarul lui umanitarismul, preconizează existenţa unui stat tare care să aibă ca punct de plecare naţiunea.

Se menţin însă la parlamentarism. Trecând în revistă situaţia politică a proletariatului din cele mai importante state europene, putem afirma cu deplină obiectivitate că noua orientare politică a proletariatului, este înspre un naţionalism care părăsind concepţia veche a menţinerii unor prerogative sociale, sau politice pentru o clasă — cazul statului capitalist burghez, — pleacă de la unitatea naţiunei, în care fiecare categorie socială îndeplineşte o funcţie, care se armonizează, cu celelalte, în vederea unui singur scop: dezvoltarea întregului corp naţional.

VIRGIL RADULESCU

Hitlerismul Germanilor din România

(continuare din pagina I-a)

Ţara românească nu poate fi niciodată o Româno-Ungaro-Germanie, în care fiecare „popor" al ţării şi-ar avea frântura lui de patrie separabilă la nevoe de soarta şi interesele celorlalte frânturi de Stat. Stat naţional românesc unitar, indivizibil în concepţie şi în fapt. România e ţara Românilor. Iar minoritarii conlocuitori cu noi nu trebue să aibă decât o singură grije: să fie leali şi să nu atingă cu nimic interesele Statului şi ale naţiunii româneşti, pentru a putea trăi în tihnă şi pace alături de noi, beneficiind de ospitalitatea şi probitatea românească totdeauna respectuoasă faţă de drepturile altuia.

De aceea am spus că nu se poate concepe şi nu se poate admite un adevărat „hitlerism" al germanilor dela noi. Hitlerismul din Reich e înainte de toate o disciplină admirabilă, o unitate de comandă care se execută fără discuţie din partea „Volksgenossen"-ilor Reichului. Din pricina sus amintitei posibilităţi principiale de conflicte româno-germane, conflicte în cari noi nu concepem ca saşii să şovăiască măcar o clipă de a se ataşa hotărâţi de partea românilor, contra Reichului. (de ex. dacă Reichul ar susţine revizionismul ungar, pot fi saşii din Ardeal altceva decât adversari ai lui Hitler, alături de noi românii?) — din acest motiv nu poate exista nici un adevărat hitlerist sas în România, adică nici un soldat desăvârşit şi total supus Führerului german atât de simpatic nouă tuturora, atât de stimat şi de apreciat de noi toţi, până la limita intereselor româneşti. Cu atât mai puţin poate exista o filială a partidului hitlerist în România, având ca şef, mai mult sau mai puţin aparent, pe Hitler.

Unui hitlerism în ghilimele, condiţionat şi limitat de interesele româneşti, nu avem dreptul să ne opunem. Un alt hitlerism, nelimitat, nu este însă îngăduit saşilor noştri.

Nu vom face nici o grăbită apărare saşilor declarând că suntem siguri că nu vor trece niciodată aceste limite, — dar nici nu-i vom acuza gratuit (până acum dovezi nu avem) de trădarea intereselor româneşti.

Dorim din toată inima ca naţional-socialiştii germani a d-lui Fabritius să aibă totdeauna ponderaţiunea — şi patriotismul românesc — de a se gândi înainte de toate la România noastră şi a lor (această Românie care — o repetăm — e unică şi indivizibilă în spirit şi în glie). Le urăm ca numai în cadrele acestor imperative ale României noastre să-şi desfăşoare liber elanul lor cultural german şi renaşterea lor la un spirit arian şi creştin care e un îndreptăţit ideal. Ori ce cale vor apuca însă saşii, noi cei din „Garda de Fier", ca şi toţi românii conştienţi, vom fi totdeauna veghe neadormită a intereselor româneşti, gata totodată de a fi buni camarazi cu minoritarii leali al căror prim gând se va dovedi a fi, ca şi al nostru: România!

ION I. MOŢA

IN LOC DE CRONICA PLASTICA

de George Zlotescu

Odată cu deschiderea noului an plastic valuri de cerneală se vor revărsa iarăşi înegrind albul imaculat al hârtiei cu sute de „rubrici plastice", nenumăraţi scribuleţi, în schimbul unui ciolan de ros, vor pângări iarăşi altarele artei.

Am scris în mai multe rânduri despre inutilitatea existenţei unei critici de artă plastică în condiţiile în care ea se practică în ţara noastră. In rezumat obiectam: Rolul unei critice de artă este acel al unui intermediar între opera de artă şi privitor. Ea facilitează drumul înţelegerii plastice a spectatorului, scoţând în evidenţă sensul în care a fost concepută opera de artă, relevând calităţile ei intrisece.

Critica de artă este aşadar o transpoziţie scrisă, inteligentă şi frumoasă, fără literatură, a operei de artă. Criticul plastic trebuie să aibă, în afara competinţei în materie (intuiţie şi cultură), o iubire adevărată a frumosului care-i dă intransigenţa şi deci autoritatea morală. Numai îndeplinind această misiune educatoare criticul de artă îşi are raţiunea de a exista, iar critica sa poate deveni operă de cultură.

Observam că în ţările de înaltă civilizaţie ale Apusului minunea criticului de artă astfel conceput era o realitate. Un Vassari în Italia Renaşterii, un Diderot, un Fromentin, un Baudelaire şi'n zilele noastre un Liebermann, un J. E. Blanche, un M. Denis, A. Lhote şi alţii au scris într'o admirabilă limbă cele mai profunde „aperçu-uri" asupra artei. Aceasta a doua operă a lor, opera critică, pe lângă cea scrisă sau plastică ce le situase definitiv locul în cultura universală, împlinea perfect rolul educator pentru care fusese creiată.

Or majoritatea acestor oameni iluştri erau şi sunt pictori, sau se ocupaseră cu meşteşugul picturei pentru a-l înţelege mai bine (cazul lui Baudelaire), trăind în atmosfera impregnată de artă a muzeelor apusene şi'n vecinătatea camaraderească a marilor creiatori plastici. Vassari asistase la zămislirea multor capo d'opere în atelierele titanilor Renaşterei şi însuşi, după cum suna codul perfectului gentilom în acele timpuri, ştia să mănuiască penelele tot atât de bine cât şi rapiera.

Baudelaire era marele amic şi fanatic admirator al lui Delacroix şi'n discuţiile lor se înţelege că nu rămâneau la simplele consideraţii generale, pseudo-filozofico-literare a stâlpilor noştri de cafenea. E deajuns să citim corespondenţa lor susţinută ca să bănuim numai ce era Baudelaire capabil să înveţe în apropierea lui Delacroix. Privind apoi în ţara noastră constatăm iarăşi că cele mai frumoase şi adevărate critici plastice au fost scrise de artişti consacraţi de talia unui Sirato, Han sau Tonitză, şi de alţii mai tineri ca d-nii Soroceanu, etc... De unde conchideam că o critică de artă efectivă trebuia scrisă tot de artiştii plastici ce au darul expunerii literare a priceperii şi simţirii lor plastice, sau, cel mult, de oameni de mare intuiţie şi cultură cari-şi trăesc viaţa în muzee şi-n tovărăşia artiştilor dela cari pot învăţa ceva.

Suntem deci contra unei critice plastice la noi, pentrucă d-nii: Şirato, Han, Tonitză, Soroceanu, etc..., nu mai scriu, au scris foarte rar. Atunci pe mâna cui a rămas critica de artă în ţara noastră? Pe mâna tuturor avortonilor literari, cari murind de atâta intelectualism, simt nevoia să-şi descarce surplusul spiritului lor enciclopedic (?) scriind despre pictură tot aşa cum ar scrie spre ex. despre lamele de bărbierit. Pe mâna tuturor samsarilor cu perciuni, cari, în schimbul arginţilor, fac cea mai deşănţată reclamă tarabelor de zarzavaturi pictate.

Pe mâna tuturor acelora cari au interesul să împământească la noi acţiuni internaţionale, disolvante.

Şi'nchipuie atunci oricine cât imens rău produce plaga cronicarilor de artă improvizaţi. In primul rând publicului nostru dornic de o adevărată înţelegere a lucrurilor artei, pe care-l derutează făcându-i o educaţie plastică greşită. Apoi artei româneşti prin încercările de promovare a analfabetismului plastic ascuns sub firma „arta nouă" (?).

Şi contra tuturor acestor şacali flămânzi, hrănindu-se din hoitul marilor excroci ai Apusului nu există, nu poate exista sancţiune în situaţia de acum. Iar lupta dreaptă în domeniul plastic nu se poate duce contra lor, pentrucă fiind cu totul impotenţi şi mici ei uzează de arma tuturor laşilor: perfidia. *Rămâne o singură cale de reacţiune „ruptă din raiu", aceea care se întrebuinţează ca un corectiv contra răufăcătorilor şi criminalilor în toată lumea:* bătaia.

GEORGE ZLOTESCU

Post-Scriptum. *In Sărindarul tuturor mârşăviilor există o clică de javre jidăneşti adăpostită sub foiţa unui cotidian de reclame diverse. Aceste javre nu se mulţumesc să rămână numai la literatura lor de băieţi de băcănie, Duminică, 8 Martie, fiţuica, ai căror servitori sunt, a publicat o informaţie tendenţioasă în care câţiva tineri pictori cinstiţi (printre care şi subsemnatul) erau prezentaţi ca autori ai unei infamii. Autorul perfid al informaţiei se ascunde şi e ţinut ascuns cu o solidaritate nedesminţită de fraţii lui de caracter.*

Noi însă îl cunoaştem. Contra acestor lichele protestăm astăzi încă civilizat, prin scris, dară mâine, dacă gurile vor continua să clămpănească, — vom reacţiona prim mijloace mai tari şi sperăm mai eficace.

G. Z.

POLITICA EXTERNA

de MIHAIL POLIHRONIADE

Călătorii, vizite, conferințe

In ultima lună, Europa Orientală și peninsula balcanică au fost teatrul unei foarte intense activități politice și diplomatice. Activitate care s'a manifestat și se manifestă prin intâlniri intre șefii de state, prin călătorii ale miniștrilor de externe, prin conferințe intre factorii conducători ai politicii țărilor respective.

Toamna a debutat prin vizita miniștrilor greci la Angora, și a continuat apoi cu prezența demnitarilor turci la Sofia, cu conferința de la Sinaia, cu călătoria Regelui Alexandru, in sfârșit cu turneul d-lui Titulescu.

Care să fie cauza acestor frământări atât de evidente și atât de evidențiate ?

Cauza trebue căutată tot in perturbarea produsă in politica europeană de instaurarea național-socialismului in Germania și de stringentele necesități economice.

Ori de câte ori un stat pășește pe calea sporirei forței sale, tot de atâtea ori intregul echilibru internațional e răsturnat.

Este evident că național-socialismul duce Germania la o considerabilă intărire care mai curând sau mai târziu își va găsi ieșirea in politica externă.

De aci alarma Franței și a aliaților ei și alarma Rusiei. In nord-estul Europei, pe versantul rusesc, resurecția germană a avut rezultate excelente pentru vecinii Rusiei.

Sovietele speriate de inăsprirea relațiilor cu Germania dată fiind mai ales concomitența ei cu presiunea japoneză — s'au arătat nesperat de binevoitoare față de Polonia, Statele-Baltice și România.

Așadar hitlerismul ne-a adus până acum nouă românilor un imens avantagiu : a determinat un reviriment al politicii ruse față de România.

Numai datorită triumfului național-socialist s'a ajuns la destinderea relațiilor ruso-române, la cordialele intâlniri intre d-nii Titulescu și Litvinof și la vizita la Varșovia.

In capitala Poloniei ministrul nostru de externe a căutat intâlnirea cu ambasadorul Sovietelor.

Nu este exclus ca din această intâlnire să iasă o eventuală reluare a relațiilor noastre cu Rusia.

Prin urmare iată rostul vizitei d-lui Titulescu la Varșovia

Polonia jucând rolul „samsarului cinstit" intre Rusia și România, ca să intrebuințăm celebra formulă a bătrânului Bismark.

Dar resurecția germană a avut și darul de a cimenta — in detrimentul României — Mica Ințelegere. Și Mica Ințelegere, de acord cu Quai d'Orsay-ul, are momentan drept țintă să-și apropie Sofia și Ankara

Astfel se explică de ce vizita d-lui Herriot a fost urmată de aceia a Regelui Alexandru și va fi urmată acum de vizita d-lui Titulescu.

La Ankara sforțările Quai d'Orsay-ului și a Micei Antante sunt sprijinite de Moscova. La Sofia de perspectiva anumitor avantagii politice și economice și probabil de tendința de a șantaja Roma

Pentrucă atât Bulgaria cât și Turcia au evoluat până acum in orbita Romei.

E deci probabil că Ducele nu privește cu ochi buni aceste incursiuni intr'un domeniu ce-i fusese până acum exclusiv rezervat. Și e de mirare că reacția diplomației italiene nu s'a făcut văzută. Ce așteaptă Consulta ? Când va socoti necesar să declanșeze contra atacul ?

Iată ceiace nu suntem in stare să precizăm aci

In orice caz apatia Romei in actuala fierbere turco-balcanică pare suspectă.

Acestea sunt, in linii generale dedesubturile călătoriilor, vizitelor și conferințelor

Pe versantul rusesc asistăm la manifestări de apropiere intre Soviete de o parte Polonia, Statele Baltice și România de altă parte In Balcani și in Turcia, politica Parisului și a Micei Antante incearcă să disloce Sofia și Ankara din sistemul italian.

Tensiunea în Extremul Orient

Cititorii acestei pagini cunosc datele problemei Extremului Orient.

In scurta notiță de astăzi ne vom mărgini să arătăm actualul stadiu al problemei

Fără nici o exagerare putem spune că evoluția către un conflict armat între Japonia și Rusia pare a fi pe sfârșite Conflictul poate izbucni din moment in moment. Cauzele trebuesc căutate tot in imperialismul japonez. Pozițiile ambelor puteri se cunosc.

Japonia practică de doi ani de zile o politică de forță in Manciuria și in intreg nordul Chinei. Această politică a dus la crearea Manciuko-ului și la paralizarea tuturor incercărilor defensive ale Chinei .

Aceste rezultate net favorabile Tokio-ului, n'au fost posibile decât datorită constantului recul moscovit.

Rusia a incercat cu orice preț să evite un conflict in Extremul Orient, conflict in care toate șansele militare sunt impotriva ei.

De aceea a cedat constant, pe toată linia.

Influența rusă in Manciuria și in Nordul Chinei a dispărut cu desăvârșire.

Se părea totuș că Moscova nu va putea merge cu concesiunile până a abandona linia de fier a estului chinez.

Ei bine, Sovietele — in fața presiunii japoneze — se declară dispuse să vândă Japoniei și această cale ferată.

Cu toate acestea, presiunea japoneză continuă să se accentueze, aceasta datorită in bună parte ultimelor schimbări din politica internă a Nippon-ului.

Se știe că politica de forță dusă in ultimii doi ani de către Japonia se datorește faptului că armata — recte Marele Stat Major — a căpătat cuvânt hotăritor in politica japoneză.

In spatele fațadei parlamentare politica externă japoneză e condusă de Marele Stat Majojr.

Totuși in ministerul de externe nippon existau rezistențe impotriva politicii de forță.

Tendința de relativă concilianță era reprezentată de către d-l ARITA, vice ministru al afacerilor străine. Din aceeaș școală moderată făceau parte ambasadorii Obata și Tanaka, precum și d-nii Matsudaira, ambasadorul de la Londra, Debuchi, ambasador la Wa... ton și Hotta, director... nii europene și americ... ministerul de externe...

Influența militară a ... insă atât de puternică ... Arita a trebuit să demi... la 15 Mai, d-nii Obata ... ka l-au urmat, in sfârși... Septembrie a fost silit ... misioneze insuși minist... externe al Japoniei, ... diplomat, contele Uchid... locul său a devenit minis... afacerilor străine d-l ... fostul ambasador japo... Moscova.

D-l Hirota e cunoscu... partizanul unei politici de... nă tare și lucrează deci ... fect acord cu marele sta... jor.

Iată explicația creșteri... siunii japoneze.

Pe de altă parte Rusi... a fi ajuns la limita conc... nilor sale.

In orice caz se prepăt... bril in vederea conflictulu...

Politicește caută să li... orice diferend in Europa.

Politica de apropiere ... cată față de absolut toat... cinele de pe versantul o... dental și tendințele de ... dare cu Germania, care ... făcut simțite in ultimel... sunt eloquente.

Așa dar, politicește, ... protagoniști se pregăte... luptă iar militaricește c... trările de trupe continuă...

In materie de conflict ... nici odată prevedea când ... și dacă izbucnește.

Izbucnirea lui ar ... insă pentru România o ... ție mult mai mare a se... ții ei decât orice tratate ... dințe conciliante posibile.

De aceea evenimentele ... Extremul Orient trebuesc ... mărite cu o incordată ... de toți cei cari își dau ... de covârșitoarea importan... care ar putea-o prezenta ... tru România.

Lupta contra șomajului în Germania

de PORION

Inchiderea robinetului creditelor americane a declanșat criza mondială și a aruncat Germania in infern. Industria germană cu puternica sa desvoltare antebelică ,tentată a-și schimba intr'un ritm prea viu utilajul, spre completă raționalizare, și-a mărit enorm cuantumul amortizărilor. Pe de altă parte industriile noui apărute după războiu, ca metalurgia din Ruhr, au mărit producția germană peste cerințele unor debușeuri normale. Lipsită de colonii și constrânsă astfel a se limita la plasarea produselor sale in țări cu mână liberă, ridicarea zidurilor vamale in America și apoi in alte state a fost inceputul dezastrului Germaniei aruncând foametei șase milioane de șomeri .

Democrația socialistă germană, in fața acetsei situații de care nu era puțin vinovată, și-a pierdut busola. In loc să incerce remediul, distrugând cauza nenorocirii, aplica paleative cari duceau precis la descompunerea statului. Acordând sub presiunea străzii ajutoare de șomaj, fără o cercetare amănunțită și dela caz la caz a imposibilitățiii de lucru, a ajuns in 1931 a plăti 1.800 milioane mărci față de 1.198 milioane incasări. Deficitul casei de asigurare de 613 milioane se adăoga deficitelor anterioare, ridicându-se la frumoasa sumă de un miliard și jumătate mărci.

Acesta este bilanțul celor 15 ani de guvernare socialistă.

Guvernul Hitler găsește 5 și jum. milioane șomeri și casa asigurărilor goală și plină de datorii. Prima măsură a fost revizuirea celor ce primeau ajutorul. Ca prin farmec numărul beneficiarilor scade cu un milion față de anul 1931 iar intrările prin cotizații intrec cu 372 milioane R. M. cheltuelile, deși cotizațiile au fost micșorate cu 40 la sută față de acelaș an. [1]) Dar aceasta nu inseamnă decât restabilirea ordinei acolo unde până atunci tronase corupția și favoritismul. S'au impus măsurile radicale, singurele capabile a reda pâinea flămândului și a intrema economicul unei țări in agonie. Lupta s'a dat pe trei fronturi distincte :

1. Inlocuirea cumularzilor.

S'a preconizat inlocuirea tuturor muncitorilor (manuali intelectuali) cumularzi. Noțiunea de cumul nu s'a mărginit numai la cei ce dețin două posturi, ci a cuprins și cazurile când in acelaș familie sunt mai mulți salariați, al căror venit depășește necesarul. Natural că substituirile s'au efectuat prin șomeri cu indemnizație de șomaj, pentruca sarcinele oficiului de asigurări să fie cât mai reduse. Nici vorbă că măsura a fost boicotată de unele intreprinderi adversare regimului ,dar descoperite și sancționate. Astfel industria textilă a districtului Münster și-a mărit efectivul cu 3.500 lucrători, iar numărul indemnizatiilor pentru șomaj la aceste intreprinderi a scăzut numai cu 1.200.

Creșterea efectivului a fost in avantajul unor oameni cari aveau urgentă nevoie de lucru.

In Colonia Oficiul muncii a trimis formulare industriilor, pentru a fi completate la fiecare angajat. A fost considerat cumul de două câștiguri salariatul care primește și rentă, pensie sau prestațiuni alimentare. Femeia al cărei soț era și el angajat a fost congediată, iar dacă soțul era șomer, inlocuia la lucru pe soție. Fetele cari puteau trăi pe lângă casa părintească au făcut loc șomerilor căsătoriți, iar tinerii au cedat locul părinților fără lucru. Fabrica de țigări „Reemtsma" din Altona a acordat câte 6000 R. M. tuturor lucrătoarelor celibe, cari conveneau a părăsi postul, căsătorindu-se

Măsuri revoluționare desigur pentru democrația liberală și disprețuite de revoluționarii dialecticei socialiste. Dar bune. Pentrucă au dat pâine celor ce nu aveau, au oprit procesul de adâncire a crizei, prin ridicarea puterii de cumpărare a populației și au refăcut familia in toată autoritatea ei.

2. Reducerea duratei muncii.

S'au lansat in toată țara apeluri patetice către patroni pentru a angaja lucrători noui și a nu prelungi timpul de lucru peste 40 ore săptămânal. Astfel Federația național-socialistă a angajaților din München, Rheydt și Neuss a lansat nu manifest condamnând practica firmelor cari cer autorizație pentru ore suplimentare. Autoritățile au permis a se angaja lucrători chiar pentru 3-4 ore zilnic, cu condiția ca salarul să depășească indemnizația de șomaj. Rezultatul a fost că majoritatea minelor de cărbuni, fabrici de produse textile, cărămizi, intreprinderi cinematografice ,aplică azi săptămâna de 40 ore, mărindu-și efectivul.

3. Bătăliile regionale contra șomajului.

Aceste bătălii, de altfel cele mai interesante prin ingeniozitatea lor, s'au dat pe regiuni căci nu se puteau aplica măsurile fără discriminare. S'au dat circulare intreprinderilor, cerând angajarea șomerilor nespecialiști chiar cu un salariu mai mic decât cel prevăzut in contractul colectic, când randamentul său era mai slab. Dacă un nespecialist arăta că se poate obișnui cu noua-i meserie ,avea drept a cere oficiului de plasare trecerea lui in specialitate. Industriile au fost indemnate a angaja personal chiar peste nevoile stricte, plătindu-li-se pentru aceasta o parte din indemnizația ... nită șomerului (circa 15... mărci). Șomerul este de ... obligat a accepta orice se... căci in caz de refuz i se ... dreptul la indemnzație ... șterge din registrele oficiu... plasări. Măsura este ... dură, totuși necesară dac... vem in vedere situația m... torimii germane.

Unde au dus aceste sfor...

Astăzi, in pragul iern... urma unei bătălii care a ... șase săptămâni, in Pru... rientală nici un șomer nu ... fugurează in registul ofic... muncii. In Germania intr... printr'o acțiune plină de ... res și entuziasm, număr... merilor a scăzut cu două ... oane, in timp ce Ame... Franța, Belgia își menț... zițiile de anul trecut și par ... mulțumite. Dăm mai jos ... ția șomajului in Germa... cursul acestui an :

Ianuarie	6.21...
Februarie	6.00...
Martie	5.59...
Aprilie	5.59...
Aprilie	5.33...
Mai	5.03...
Iunie	4.85...
Iulie	4.46...

Când Hitler va reuși ... de lucru tuturor germani... meri, va extirpa marxism... pe glob, fără picătură de ... Va dispare ca zăpada ... dura soarelui de primăva...

Și cele opt luni de fr... realizări, sunt cea mai ... că garanție a reușitei

Por...

[1]) Revue Internationale du Travail, August 1933.

ECONOMIA

de ALEXANDRU CONSTANT

...ntru o revizuire a ...liticei noastre economice

A vorbi de o „politică economică" românească este ...ezumptios. Deşi necesita... unei „politici economice ...ţionale" s'a făcut simţită ...ai mult ca oricând în frământata epocă de după răz... caracterizată prin susţi... eforturide consolidare ...onomică a noilor poziţii ...itice, totuş în România ...re, care reprezintă un ...glomerat de realităţi eco...mice, structural diferenţi... s'a ignorat acest impe...tiv. Constelarea tuturor ...telor economice într'un ...tem nou, puternic şi ro...nesc, adică o politică eco...mică românească nu s'a ...ut. Din ce cauză? Pentru ... oamenii politici, cari au ...t în mână destinele ţării, ... fost sau vechile clişee ale ...mâniei Mici sau protago...ştii unei drame definitiv ...ase din repertoriul idealu...r româneşti: primii au ...petuat în viaţa politică o ...ntalitate paşoptistă, iar ...te realitatea României ...i au suprapus bucolica i...gine a României Mici; ul...i au îmbogăţit morfolo... vieţii noastre politice cu ...uă atitudine, rezistenţa ...vă, care se dovedise ex...ntă într'un trecut apro...

Oamenii politici ai e... post-belice nu s'au pu...deci adapta noilor con...ni de viaţă românească; ...au avut mai ales înţele... noilor exigenţe ale e...mici naţionale. Puţinul ...s'a făcut pe acest plan ...atoreşte dinamismului ... al lucrurilor şi angre...i vieţii internaţionale; ...eace nu s'a făcut, adică ...zarea, revine incapaci...le adaptare a oameni... politici.

...blema unei politici eco...e româneşti trebue con...ă din două puncte de ...: static şi dinamic.

...primul rând este impe...a cunoaşterea exactă şi ..., nu aproximativă şi ...ică, a realităţilor ro...ti. Legenda României, ...ă eminamente „agricolă", ...e formează şi astăzi „cre...-ul speculat electoral şi ...at festiv al tuturor partidelor noastre, trebue, dacă nu spulberată, puternic revizuită. Intr'adevăr, ţară „eminamente agricolă" era România Mică, adevărat grânar al Europei, graţie unei economii monovalente, în care modestele înfiripări ale industriei şi comerţului erau aservite unei singure ramuri de producţie, agricultura. Aceasta era, din punct de vedere social, debuşeul muncii ţărăneşti, adică a întregii munci româneşti, iar din punct de vedere economic sursa principală a venitului naţional a finanţelor publice, a excedentelor balanţei comerciale. Graţie agriculturii, România a putut intra pe calea progresului şi realiza o serie de înfăptuiri, cari au pus-o în rândul lumii civilizate.

Astăzi situaţia s'a schimbat. Nu vom arăta acum detailat şi sistematic în ce constă schimbarea. Vom ilustra numai printr'un singur exemplu sensul şi proporţiile acestei schimbări. Iată care-i fizionomia exportului nostru, în cantităţi, pe categorii de produse şi în procente, în 1931 şi în 1913:

Regn animal	1,20	0,47
Regn vegetal	51,1	75,12
Regn mineral	47,53	24,38
Diverse produse combinate	0,16	0,03

Constatăm deci o deplasare cantitativă din categoria vegetalelor spre celelalte trei categorii şi în special spre categoria mineralelor, care egalează aproape, în 1931, categoria vegetalelor printr'o creştere cu circa 50 la sută faţă de epoca ante-belică. Situaţia celor doi ani din evemplul nostru este reprezentativă pentru epocile considerate. Explicaţia nu o vom face acum, deşi ea se află, pare-se, pe buzele tuturor.

Al doilea punct de vedere în considerarea problemei noastre este cel dinamic. Şi aci avem de remarcat o totală schimbare de aspiraţii. O politică economică va porni totdeauna de la realităţile date, şi va urmări o maximă valorificare a lor. Această valorificare e posibilă prin schimbul internaţional şi naţional. Valorificarea bogăţiilor României Mici se făcea mai ales prin schimbul internaţional: se exportau materii prime — în principal cereale — şi se importau fabricate. Astăzi tendinţa generală este către o valorificare între frontierele naţionale, prin schimburi de produse ale unei economii naţionale cât mai diferenţiată şi echilibrată. România nu poate ignora tendinţa generală. De aceea, în timp, o politică economică serioasă se va orienta către acest obiectiv. Exemplul Italiai, Germaniei, Statelor Unite este instructiv în această privinţă. La noi, deşi nu se face conştient şi perseverent această politică, observăm totuş o îndrumare mecanică a realităţilor în sensul ei. Importul produselor manufacturate a scăzut în ultimul timp în mod vertiginos. Natural, cauza primordială a comprimării importului este criza, dar nu e mai puţin adevărat că proporţiile acestei comprimări n'ar fi fost atât de mari fără intervenţia industriei naţionale, care a înlocuit progresiv produsele streine.

Dacă până acum bogăţia naturală fabuloasă a acestei ţări a contrastat uluitor cu sărăcia endemică a naţiei sale, asta s'a datorit carenţei conducătorilor, pentru cari „arta de a guverna" coincide cu legiferarea. Timpurile prezente nu mai îngădue vechiul joc. Trebue măturate toate instituţiile de carton şi terminat cu galanteria unei politici de salon. Ţara simte nevoia de a fi guvernată conform realităţilor naţionale şi în spiritul nou. Şi va fi, nu însă de actualii politicieni, oricât s'ar metamorfoza ei.

Un program de confuzii

Neînţelegerile intestine din partid, dificultăţile provocate de chestiunea datoriei externe şi perspectivele sumbre ale unor apreciabile deficite bugetare au produs, în ultima vreme, în sânul guvernului oarecare panică, pentru moment frânată de optimismul enigmatic al premierului, iar între partidele de opoziţie o febră, care se traduce prin întruniri şi declaraţii în ţară, unele maibelicoase de cât altele, toate însă reprezentând doar un gratuit amuzament duminical al norodului rural.

Mai siguri de succesiune de cât celelalte partide, liberlii legitimi s'au grăbit să vestească ţării un întreg program de realizări viitoare, menite să „salveze ţara din marasmul în care au adus-o naţional-ţărăniştii".

Vom analiza aci, în linii mari, acest program spre a ilustra confuzia ce stăpâneşte creerele oamenilor noştri politici. In noul program al partidului liberal nu trebue să vedem decâtă un vechiu exemplar, cu care ne-a obicinuit istoricul partid, tincturat pe ici pe colo cu unele esenţe noui. Iată un prim şi edificator exemplu: Pentru că este încă „de stil" să se afişeze anacronicele principii democratice, partidul liberbal o face ca şi în trecut, dar pentru că realităţile sunt în conflict cu aceste principii, el încearcă unele corectări. De aceea întâlnim în program angajamentul unei „respectări sincere a regimului constituţional-parlamentar", şi imediat promisiunea „întăririi ideei de autoritate" şi a „curmării excesului de legiferare" ca şi când un „sincer regim constituţional-parlamentar" nu înseamnează tocmai încurajarea anarhiei şi a legiferomaniei sterile, cu şi când acesta aberaţie nu a condus partidul naţional-ţărănesc şi ţara la faliment. Noi credem că întărindu-se realmente ideea de autoritate şi curmându-se excesul de legiferare — aspiraţii scumpe nouă — parlamentul devine inutil. Dacă partidul liberal nu renunţă totuş la el, la încă îl vrea reabilitat, o face din instinct de conservare: un partid nu poate nega parlamentul căci îşi neagă raţiunea de a fi.

Pe alt plan, se anunţă rezolvarea definitivă a eternei probleme a conversiunii de o manieră forte, care a repugnat până acum partidului cu puternice rădăciuni bancare şi concepţii economice liberaliste. Se preconizează „reducerea creanţelor", ca şi când această operaţie nu ar fi fost încercată de guvernul Argetoianu şi torpilată, în Casaţie, chiar de liberali pe considerantul — care perzistă şi astăzi — al neconstituţionalităţii ei. Cum vor reuşi liberalii să împace şi Constituţia, sa realizeze şi conversiunea prin reducerea creanţelor, este greu de priceput. Cum vor reuşi să reducă datoriile fără să lezeze interesele băncilor — căci este exclus a se sinucide — se poate mai uşor înţelege: prin finanţarea de către stat şi Banca Naţională a operaţiunii. Dar statul din ce fonduri va susţine această operaţie când acelaş program promite, pe de o parte, o puternică reducere a impozitelor, pe de alta, o satisfacere a creditorilor străini prin plata anuităţilor, căci nu se poate apăra altfel „creditul în afară"?

Dar unde apare mai evident confuzia este când se vorbeşte de nevoia unei producţiuni industriale controlate „spre a se evita crizele periodice şi şomajul". Aci, pe lângă că se importă pur şi simplu aprehensiuni, cari n'au raţiune de cât în marile state industriale, se preconizează un riguros control de stat — adică o dirijare a industriei, — control, care, alături de cel necesar pentru „raţionalizarea şi industrializarea" agriculturei, presupune existenţa unei armături statale cu totul diferită de biurocratismul actual. Această nouă armătură partidul liberal ne-o indică în majuscule: Marele Consiliu Economic. Este o inovaţie formală ca atâtea alte compromisuri ale democraţiei. Intr'adevăr, Marele Consiliu va fi „compus din reprezentanţii asociaţiilor industriale, comerciale, agricole şi diferitelor „asociaţii profesionale şi muncitoreşti" cu alte cuvinte se va consacra actuala stare de lucruri, fără a se încerca mai întâi o refontă a acestor parazitare instituţii.

In ceeace priveşte rolul Marelui Consiliu, el va fi pur consultativ, pe lângă guvern, cu alte cuvinte superfluu. Dacă nu admitem această soartă Marelui Consiliu, riscăm să ruinăm parlamentul, să compromitem ideea de partid, democraţia. Aşă dar la Marele Consiliu Economic va fi un simulacru, ia ropera economică imaginată prin el o nouă escrocherie politică la activul democraţiei româneşti.

Dixi et salvavi animam meam!

ORIZONTURI

de Virgil Ionescu

...s'au turburat apele princi...lor clasice economice spre ne...merirea celor năclăiţi în co...a şi întuneric. Teorii şi legi ...ale în genul „laissez faire" ...mai dau rezultate, îndrepta... nu vine, reţetele învechite ...prind, societatea îşi realizea... drumul fără repaos, bine sau ... lăsând doar serviciul de ...stratură, celor ce se doresc ...umători.

...ât timp nu se va înţelege ...sul crizei", care nu e mo...ră, nu e de producţie sau ...umaţie ci e de natură so... — de sistem —, în care ...dicitatea (dacă există) e ...ară, reţete cât de bine în...ţionate trebuesc primite sub ...eficiul de inventar.

...otul e de construit, — de ...ceput — pe noile realităţi. ...in haos se desprind cu au...tate două puncte luminoase ...are trebue, contat de pe a...a, formând se pare baza a...rei viitoare: unul de teme...i sociale şi celalt economic.

...chiderea debuşeelor statelor ...nufacturiere, prin scăderea — de foarte lungă durată, — a puterei lor de cumpărare scădere provenită (în bună parte) din căderea preţurilor la produsele agricole şi mai ales industrializării autarchice, au dus la cercul vicios de astăzi.

Pe de altă parte tendinţele ce îşi construesc drumuri noi, de extindere a mişcărei sindicale, sistematizând şi grupând puteri în asociaţii profesionale, muncitoreşti ori patronale, ca o revenire sub altă formă, la vechile încadrări de breaslă, cu organizaţii naţionale în locul celor de autarchie locală din evul mediu.

In România, chestiunea se complică, sau poate că tocmai se simplifică, prin marea realitate a economiei ţărăneşti, cu celulele ei de producţie şi consumaţie autarchică — familia — cu schimb rudimentar, de ordin local (transacţiunile, chiar regionale, fiind făcute de simplii intermediari), de unde ar rezulta, o construcţie şi organizare economică specifică, pe care ne propunem a o analiza într-un articol viitor.

Cum debuşeele internaţionale se vor limita din ce în ce mai mult, lucru de care în definitiv nu cred că trebue să ne sperîem căci ne va sili la eforturi proprii, totul se rezumă în a repera noile poziţii şi a reacţiona în consecinţă.

Grija guvernanţilor de mâine, trebue orientată spre crelarea pieţei interne de desfacere a produselor noastre, exportul devenind un accident fericit atunci când il obţii, în nici un caz o condiţiune vitală pentru naţiune.

Uşurarea şi perfecţionarea mijloacelor de comunicaţie de ori ce fel, unite cu înlocuirea intermediarului speculant al economiei ţărăneşti, fac parte din obiectivele prime.

Autoritatea nouă, a statului legionar, va avea de aplicat discipline, care contracarând dizonanţe individuale, să creeze organizaţiile necesare producţiei şi repartiţiei juste.
snrd liacmf wia onr ocmfawo

Pentru a desvolta piaţa de consum internă, se cere ridicarea puterii de cumpărare a colectivităţii ,prin înmulţirea mijloacelor de plată pe căi normale şi răspândirea lor în masse.

Nu inflaţie, nu de aceasta va fi vorba ,aşa cum e înţeleasă astăzi, ci de declanşarea muncii naţionale ,bine retribuită, cu mijloace de finanţare naţională, întrebuinţate la construcţii de şosele ,diguri, împăduriri, construcţii de utilitate publică, adică o operă de completare a utilajului de producţie românească ,mai ales a aceluia, pentru care nu avem nimic de importat .

Proprietatea în statul nou, va suferi şi ea consecinţele noilor comandamente sociale — principial va fi sensibil deranjată — din drept sfânt individual, devenind funcţie naţională cu proprietarul ,mandatar temporar al societăţii, de nimeni supărat attă timp cât înţelege să îşi îndeplinească corect împuternicirea.

Din faptul proprietăţii, să o numim prin delegaţie, proprietarului actual şi viitor nu i se stirbesc drepturi, dar îi revin îndatoriri şi cea mai principală va fi de a îngriji de lucrul ce are în păstrare. Dreptului de a extrage beneficii din proprietate, i se suprapune obligaţia de a menţine oricând obiectul proprietăţii în stare de a putea îndeplini serviciul pentru care a fost creiat

Vom exemplifica :

X, proprietar de casă, o poate vinde, lăsa moştenire etc., fiind însă dator să o menţină în stare bună de utilizare, pentru a-şi îndeplini funcţiunea ei — de a fi locuită — şi nu poate fi altfel căci dacă rămâne goală, înseamnă că proprietarul a vrut să speculeze nevoile conaţionalilor. In orice caz a frustat societatea de utilizarea obiectului şi va trebui pedepsit, să zicem cu plata de două sau trei ori a taxelor fiscale aferente. Ţinută deteriorată, neutilizată, proprietatea îi poate fi scoasă în vânzare şi încredinţată altuia care va înţelege mai bine îndatoririle sale sociale

Proprietarului agricol îi rămân drepturile actuale, cu obligaţia de a produce astfel, ca să obşină maximum de valori cultivând ceeace la nevoe i se poate indica, după cererile momentului, pe care el nu-l va putea totdeauna pricepe, ci numai necesităţile statului naţional .

La fel pentru industrii şi alte proprietăţi, principiul rămâne, modalităţile vor varia, după nevoile statului care va dirija producţiunea în ansamblul ei.

Pare complicat şi totuşi, de ce n'am spune-o? foarte simplu: „Funcţiunea creiază organul".

Noul sistem ar primi definiţia de a fi: *Regimul economic în care interesele colectivităţii comandă şi impun dreptul de proprietate individuală cu mijloacele lui de producţie subordonate necesităţilor statului naţional!*

Răfuieli

Comedia național—țărănistă

Ceiace se petrece în partidul național-țărănesc întrece toate marginile ridicolului.

De luni de zile lumea asistă la certuri violente, la afirmarea unor esențiale deosebiri programatice, la excomunicări reciproce.

D. Maniu s'a retras cu alai la Bădăcini, prietenii săi au împrăștiat manifeste drastice, maniștii s'au adunat la Sovata și au ridicat steagul răzvrătirii.

Asta în ceiace priveește „cazul Maniu". Nu mai puțin grav este însă și „cazul Mihalache"!

Fostul ministru de interne a fost doar omul care a provocat criza din Ianuarie, leaderul de la Topoloveni s'a certat cu d. Gabriel Marinescu, d. Maniu n'a făcut decât să se solidarizeze cu d. Mihalache.

A urmat apoi — paralel cu voiajul d-lui Maniu — călătoria de studii a d-lui Mihalache,

convertirea d-lui Mihalache la „fascism", discursul senzațional al aceluiaș domn Mihalache la Câmpulung.

Intreaga noastră opinie publică era convinsă că se petrec lucruri grave, că s'a ajuns la deosebiri inconciliabile pe teme esențiale, pe teme care nu mai îngădue tranzacții si compromisuri.

Ori, iată are loc ședința comitetului executiv al partidului.

Ca prin farmec peisagiul se schimbă. „Revoltații" dela Sovata tac chitic și votează în unanimitate ratificarea excludeerii tovarășilor lor.

D. Aurel Socol, face o timidă aluzie la necesitatea împăcării între d-nii Maniu și Vaida pentruca să audă un răspuns epocal: D. Vaida declarând că prietenia sa cu d. Maniu e intactă și respingând pe „intermediar".

Insfârșit bufonada s'a sfârșit printr'o nouă „convertire" a d-lui Mihalache, care a pus la raft „soluțiile mântuitoare" pe care le proclamase cu atâta emfază acum trei săptămâni și a aprobat politica guvernului.

Să vezi și să nu crezi.

Orice seriozitatee, orice simț al răspunderii, au dispărut din sânul partidului național-țărănesc. părerile și atitudinile de la zi la zi, nu mai pot fi considerați oameni politici, ci copii iresponsabili.

Iar spectacolul politicei partidelor poate fi calificat, fără nici o exagerare, drept paiațerie.

Iar deraiază d. Iorga

De când a căzut — cum a căzut — de la putere d. Iorga e inconsolabil și irascibil.

Supărat pe Rege, pe țară, pe Europa și pe Univers, retras în sânul școaeli de Misionare de la Văleni de Munte, d. Iorga are o singură distracție: să dea interviewuri presei semite.

Interviewuri abracadrabante, în care lipsa de informație stă alături cu râutatea neputincioasă, ridicolul cu un orgoliu quasi dement.

Acum o săptămână apostolul de la Văleni a dat un nou interview „Dimineții".

A deplâns amarnic, succesul evident al misticei extremiste declarând o ignară și găsindu-i originа în incultura satelor. a folosit prilejul de a ataca pe Rege și a lăsat să se întrevadă speranța unei reveniri la putere.

Domnul Iorga, ar trebui să afle că singura mișcare în care țara mai crede și care o mai poate salva este mișcarea extremei naționaliste, să-și dea seama că dacă e un om care nu poate purta pică Regelui este d-sa, d. Iorga, ajuns președinte de consiliu din grația Majestății Sale, însfârșit să-și dea seama că dintre toate guvernările ce s'au succedat la cârma țării de la 1848 și până astăzi a d-sale a fost cea mai dezastroasă...

De aceea bătrânul apostol ar trfebui să-și potolească furia, să-și înfrâneze o rgoliul delirant și să nu mai facă jocul presei evreești.

E păcat și pentru bătrânețele lui și pentru rolul pe care l-a jucat în cultura acestui popor!

Fuziuni între extremiști

Iată-ne ajunși la moda fuziunilor.

In fiecare zi presa „partidelor istorice" și cea semită anunță câte o fuziune între „extremiștii de dreapta".

„Garda de Fier" fuzionează zilnic cu diverse personalități și organizații „extremite de dreapta".

Evident rămâne de văzut de când au devenit aceste personalități — extrem de onorabile — „extremiste de dreapa". Dar asta-i altă poveste!

Deocamdată un lucru e bine să fie precizat: „Garda de Fier" nu se gândește la fuziuni. Ea crede că singură o mișcare unitară ca doctrină, ca metodă și conducere poate fi rodnică.

Fără pripeală, modestă dar increzându-se în forțele ei și numai în forțele ei, *tânăra organizație naționalistă condusă de Corneliu Codreanu refuză cu dispreț și tranzacțiile, și compromisurile, și fuziunile — practice învechite ale mentalității democratice.*

Peste un an, peste doi, peste cinci, apele se vor limpezi, „extremiștii" vor dispare și revoluția națională va fi înfăptuită de Corneliu Codreanu.

Până atunci „Garda de Fier" poate accepta în corpul său diverse personalități onorabile, care vor voi să se supună disciplinei și concepțiilor ei.

Atât și nimic mai mult!

Note pe marginea ultim[...] declarații ale d-lui Brăt[...]

de ZYRAX

D. George Brătianu, pornit să cucerească puterea cu discursuri și țara cu cămășile albe ale recruților d-lui Ata Constantinescu, a mai precizat odată poziția partidului său liberal la ședința comitetului central dela 5 Octombrie.

De unde însă până acum d. G. Brătianu anunța în toate discursurile sale rapida venire la putere, de data aceasta d-sa pare să fi uitat acest obiectiv imediat al oricărui partid național și mai ales liberal. S'a mărginit deci să mai precizeze anume puncte din programul partidului său, spunând partizanilor: „Programul ni-l verifică și ni-l confirmă zilnic evenimentele, ni-l plagiază zilnic, cu mai multă rușine, adversarii".

Ceeace este însă surprinzător în ultimul discurs al șefului liberal, este că — imediat după aceste declarații — d-sa a trecut la enunțarea unui program naționalist, în care asigurarea primatului elementului național formează grija de căpetenie. Program care n'a fost însă niciodată al partidului național-liberal, care s'a inspirat întotdeauna din ideologia teoriilor democratice, pentru care cetățenii sunt egali înaintea legilor, indiferent de limba, religia și naționalitatea lor.

Pe de altă parte, dacă d. Brătianu vrea să fie crezut atunci când spune că se situiază pe linia dreaptă a tradiției partidului liberal, n'ar trebui nici o clipă să protesteze impotriva invaziei străinilor cari „curg zeci de mii prin orașele noastre" și iau astfel pâinea de la gura românilor autochtoni. Fiindcă e de notorietate publică faptul că partidul liberal e cel care a tolerat invazia galițiană și care i-a încetățenit pe toți acești intruși prin aparatul administrativ conrupt în ultimul grad.

Iar dacă intr'adevăr d. Brătianu ar vol să dea dovadă că îl doare sufletul de jalea tineretului românesc care moare de foame, ar avea un prilej deosebit de concludent: să scoată din redacția oficiosului său „Mișcarea" pe cei 3 jidănași cocoloșiți de d-sa acolo și să-i înlocuiască imediat cu toți atâți români autentici.

E sigur însă că d-sa nu va face acest gest semnificativ, pentru că în acest fel și-ar înstrăina simpatiile „Adevărului", simpatii la care, ca om politic de guvernământ și serios înainte de toate, ține ma[...] cât la niște bieți ro[...] pot la urma urmii să [...] foame la umbra unu[...] de protecție a elemen[...] țional. De altfel într[...] let naționalist al ace[...] gram georgist este îm[...] (ca să nu folosim ter[...] „plagiat" pe care-l [...] țează d-sa) dela Garda [...]

Fiindcă nici primat[...] nalist și nici chiar că[...] be nu se prea pot în[...] tradiția nu tocmai îm[...] partidului liberal...

Noi însă nu ne sup[...] d. Brătianu. Pentrucă [...] de diferitele puncte di[...] mele făcute de partid[...] a fi mereu modificate [...] dată aplicate, lipsește [...] lui său exact ceeace [...] a lipsit celorlalte parti[...] suflu moral de primen[...] lă, care să scoată pe[...] deauna din viața politi[...] rii toate elementele [...]

se și dubioase. Ori, în [...] mezin liberal, care t[...] el — ca și vechiul part[...] ral — la umbra afac[...] cutului, un spirit no[...] fi nici măcar concep[...] spiritul acesta de sac[...] tal întru îndeplinirea [...] naționalist al Români[...] programele, plagiate [...] nale, toate acțiunile [...] discursurile sunt sorti[...] mână la fel de inoper[...]

AVERTISMENT!

de Ioan Victor Vojen

In recenta expunere a programului său de guvernare partidul liberal-ducist a declarat categoric că va lupta cu toate mijloacele contra organizațiilor naționaliste — denumite și „extremiste" — pe cari le consideră un mare pericol pentru ordinea de stat actuală. In acest punct partidul liberal nu face decât să aprobe cele expuse de d. Ion Mihalache nu de mult, la Câmpulung, de d-nii Iunian sau Lupu în diferitele ocazii, sau să justifice barbariile săvârșite de zbirii d-lui Vaida cu ocazia digului de la Vișani. Implicit prn această expunere chiar și cele făptuite sub guvernarea de tristă memorie a d-lor Iorga-Argetoianu își găsesc și ele încuviințarea.

Iată dară toate partidele democrate făcând front comun în fața pericolului comun: extremismul-naționalist! Rămân acum de discutat posibilitățile în această operă de extirpare precum și dreptul partidelor de-a se înfățișa ca salvatoare ale ordinei și moralei actuale. Și mai rămân de discutat și răspunderile.

Mai întâi însă să lămurim precis datele problemei: „extremiștii" pe numele lor adevărat se mai numesc legionari ai Gărzii de Fier. Pentrucă d. profesor A. C. Cuza, președintele președintele L.A.N.C.-ului, este intr'adevăr foarte antisemit, de la o vreme este și foarte antipoliticianist, a adoptat și-o uniformă și cântece războinice pentru membrii organizării sale dar d-sa este o persoană bine cunoscută, un om de înțeles cu care un partid poate ajunge la învoială! Un strălucit parlamentar, un democrat și dacă se ridică în contra partidelor astăzi, în stadiul lor de corupție actuală, nu înseamnează că se ridică și contra ideii și așezământului liberalo-democrat.

Cu totul altfel se prezintă mișcarea Gărzii de Fier. Ea atacă frontal, întreaga organizație de stat actuală. Naționalismul nu mai e o simplă firmă ca în cazul partidelor politice ci o realitate, principiul generator. Și mai departe acest naționalism nu este respectuos față de formele trecute sau prezente — nu e conservator — ci e revoluționar. Obiectivele sale pe planul social și economic sunt net radicale. Aranjamentele și înțelegerea cu partidele politice sunt excluse pentrucă desființarea regimului democratic aduce implicit și lichidarea partidelor.

Iată ce au început să înțeleagă polticianii și ceeace îi înspăimântă. Cu atât mai mult cu cât mișcarea Gărzii de Fier a început să ia nebănuite proporții. Pentrucă își dau seama de pericol, partidele fac astăzi front și luptă cu toate armele. Bineînțeles cu vechile arme. Numai că aceste arme nu mai sunt eficace. Persecuțiile, bătăile, schingiuirile au devenit inutile sau servesc Gărzii, căci oțelesc cadrele. Mai rămâne presa, calomnia. Dar nici această armă nu mai servește căci opinia publică este astăzi lămurită. Legionarii și-au scris povestea și doctrina lor cu fapta, în fața eloquenții căreia veninul tiparului rămâne neputincios.

Mai există o ultimă armă. Ucigătoare dar și foarte periculoasă: scoaterea din lege, declararea mișcării ilegale ca fiind contra statului. Calea de urmat? Cea clasică! Se crează întâi o atmosferă turbure, de nesiguranță, care să pledeze pentru instaurarea unui regim excepțional. Diferite incidente, atacuri, atentate-repetate misterios. Repetate și chiar inventate. Dacă nu ne înșelăm de câteva zile asistăm la astfel de exibițiuni sau poate la repetiția generală. Odată starea de asediu decretată guvernul stăpân pe puteri excepționale decretează disolvarea. In aparență totul pare foarte simplu. Dar în fond?

Organizația Gărzii de Fier pentru realizarea ideilor sale— crezului său — și-a ales calea obișnuită, indicată de constituția astăzi în vigoare. Calea legală. Vrea reforma totală, radicală a statului, în toate domeniile dar pe cale legală.

In al doilea rând Garda de Fier este profund monarhică. Prin însăși structura sa. In sânul organizației, practica democratică a votului și deliberării celor mulți, este înlocuită cu răspunderea și comanda unui șef capabil. Ierarhia este principiul de bază al acestei mișcări. Dacă am încerca s'o figurăm plastic ar trebui să ne-o înfățișăm ca o mare piramidă în vârful căreia este așezat Căpitanul—conducător suprem — și care la rândul ei este formată din alte multe piramide. Or această normă de organizare transpusă mâine în noul principiu de guvernământ nu poate lua decât forma monarhică. Nu numai ca flamură vânturată la ocazii dar ca structură interioară. Din aceste două considerații Garda de Fier este o organizație de ordine. Declararea sa afară din lege înseamnă ilegalitate din partea acelora cari ar făptui acest act. Dacă pentru politiciani actul acesta înseamnă sfârșitul luptei apoi ei se înșală. Pentrucă nu cunosc forța mișcării care nu constă în număr ci în calitatea membrilor săi cari sunt gata la orice. Trebue știut că nici un legionar nu renunță [...] înapoi.

Dacă i se interzice [...] gală atunci va lua [...] alta care singură mai [...] far de toate cele ce [...] vor fi răspunzători [...] liticiani. Garda de Fie[...] nunță. Fiecare legion[...] ceasta. Și e gata pe[...] jertfă. Garda de Fie[...] organizație oarecare [...] gram oarecare. E o [...] sens de viață și o [...] are luptătorii săi și ma[...]

Deaceea politicianii [...] bine seama și să [...] bine înainte de a fă[...] acuza Garda de lipsă [...] tism căci luptele inte[...] în favoarea dușmani[...] fară? Pentru legion[...] mentul e nevalabil, pe[...] știu bine că statul [...] forma sa actuală și [...] cătorii de astăzi tot [...] merge. Și tot ceeace [...] vârși va fi numai și [...] slujba țării. Așa cum [...] s'o slujească.

Generația Skodei, [...] cei și Blank-ului vrea[...] șampioana unei mor[...] lei prezente? Nu-i e [...]

Această generație [...] tinerii refuzăm să [...] călăuzitorii să bage [...] mă: legionarii Gărzi[...] își sapă astăzi temeli[...] casă, Mâine aceia[...] pot săpa și morminte[...] dacă în fiecare mor[...] găsi locul și un le[...] pitanul le-a spus-o [...] în ochii lor întuneca[...] poate citi că sunt ga[...]

IOAN VICT[...]

Tipografia ziarului „UNIVERSUL" Str. Brezoianu 23-25